„Fő az egészség“ a cime, husvéti ajándék könyvünknek!

BUDAPEST IV. Semmelweiss u. 3

Poštarina plaćena u gotovom!

Cena - ára 1 dinár

Keszeli Ujság

Noviszád, 1939 március 24, péntek

Urednik — Szerkeszti ANDRÉE DEZSŐ

20. évfolyam 83. szám

Nem kell többet beszélni, hanem komolyan, nyiltan és becsületesen áttérni a tettekre

— jelentette ki Cvetkovics Dragisa miniszterelnök a szenátus tegnapi ülésen

A szenátus véglegesen megszavazta a költségvetést és a pénzügyi törvényt

Beográdból jelentik: A szenátus tegnapi ülésén a költségvetés általános vitájához még Gyorgyevics Dragoszláv szólalt hozzá, majd az ülésen megjelent ötven szenátor mind megszavazta a költségvetés általános részét. Ezután kezdték meg a részletes vitát. A belügyi tárca költségvetésének vitájánál felszólalt Cvetkovics Dragisa miniszterelnök belügyminiszter. Először a belügyminisztérium költségvetésének számszerü adatait ismertette, majd a következőket jelentette ki:

— Ami a belügyminisztérium költségvetésének azt a részét illeti, amely belpolitikai viszonyainkat érinti, én a magam részéről szenátor urak, három izben tisztán és határozottan körvonalaztam a királyi kormány álláspontját a belpolitikai kérdések tekintetében, még pedig olyan formában, ahogyan talán még nem beszélt senki sem a szkupstinában, sem ebben a Házban. A legfontosabb belpolitikai kérdések közé tartozik kétségtelenül a horvát kérdés is.

Uraim, a kormány deklarációjában, valamint a szkupstina előtt tett nyilatkozatomban, végül pedig abból a beszédből, amelyet a szkupstinában tartottam, azt hiszem eléggé határozottan és nyiltan ismertettem a királyi kormány nézetét ebben a legidőszerübb belpolitikai kérdésben, a horvátokkal való megegyezés kérdésében.

Uraim, nekem ezekhez a nyilatkozatokhoz sem hozzáadni, sem elvenni valóm nincsen. Azt hiszem, ma ebben az országban nincs egyetlen tényező sem, tartozzék akár a jobb, akár a baloldalhoz, aki nem jelentette volna ki, hogy a megegyezés elsőrendü fontosságu és ezt az összes érdekeltekkel megegyezésben kell megoldani.

Fran Szmodej: Ugy van.

Cvetkovics Dragisa miniszterelnök: Azt hiszem egészen felesleges többet beszélni erről a kérdésről és azokról a multbani körülményekről, amelyek a kormány hivatalba lépését megelőzték. (Ugy van.) Most mindazt, amiről annyit beszéltünk és amit folyton hallani lehet, megvalósitjuk.

Uraim, ez ország érdekei és mindnyájunknak, szerbeknek, horvátoknak és szlovéneknek életérdekei, határozottan megkövetelik, hogy minél előbb és minél gyorsabban megtaláljuk az igazságos és jogos megegyezést.

Szenátor uraim, én expozém befejezésében, amely különben nagyon rövid volt és tekintettel az eddig tett nyilatkozatokra, azt hiszem nem kell külön hangsulyoznom, hogy nem kell sokat beszálni, hanem végre komolyan, becsületesen, nyiltan és világosan rá kell térni a tettekre.

A királyi kormány telve van jóakarattal, meg akarja teremteni azt a légkört, amelyben tárgyalni lehet. Tegnap itt egy szónok, azt hiszem dr. Stevcsics vagy dr. Krámer, kijelentette, hogy a kormány a maga részéről mindent megtesz a békülékeny légkör megteremtése érdekében, amely alkalmas ilyen fontos tárgyalásokra. Én tegnap olyan lépést tettem, amely kétségtelenül szintén hozzájárult a légkör megjavitásához. Amnesztiára tettem javas latot a királyi régensségnek, amelylyel 170.000 olyan kihágás esetében adnak amnesztiát, amelyeket a választás idején vagy utána követtek el egészen ez év február 5-ig. Ebből a 170.000 kihágásból, amennyi a tegnapi amnesztia alá esik, 50.000 a szávai bánságra vonatkozik.

Uraim, azt hiszem itt az utolsó pillanat, hogy mindnyájan egyetértésben legyünk, mert ez közös érdekünk. (Helyeslés.) Nem nagyobb érdeke ez a jobboldalnak, vagy kisebb érdeke a baloldalnak, közös érdekünk az, hogy belviszonyaink rendeződjenek, mert csak rendezett belső viszonyok között lehet prosperitás haladás, lehetséges szolid és alkotó munka. Ha ez nincsen meg, akkor tudjuk, hogy mire forditjuk a konstruktiv erőket. Egymásközti harcban pazarolódnak el, arra, ami sem nekünk, sem országunknak nem hasznos.

Uraim, azt hiszem, elég volt a nyilatkozatokból, elég volt a beszédekből és elég volt abból a versengésből, hogy ki mutatja magát nagyobb hazafinak és nacionalistának. Azt hiszem mindnyájan hazafiak vagyunk és mindnyájan nacionalisták is vagyunk, mindnyájan szeretjük ezt az országot és hogy mindnyájunk szeme előtt csak egy cél lebeg: az erős, szolid és haladó ország. Az szolid és erős is lesz, ha a belső békét megteremtjük, ha meg lesz a szociális igazság és egyetértés lesz közöttünk. (Lelkes taps és helyeslés.)

A miniszterelnök-belügyminiszter nagy tetszéssel fogadott beszéde után részleteiben is elfogadta a szenátus a költségvetést és pénzügyi törvényt és ezzel a délelőtti ülést háromnegyed tizenkét órakor berekesztette az elnök.

A szenátus délután hat órakor kezdődő ülésén véglegesen megszavazták a költségvetést és pénzügyi törvényt, mire az elnök az ülést bezárva, kijelentette, hogy a szenátus tagjait a legközelebbi ülésre irásbeli uton hivja meg.

A bukaresti német követ és a német kereskedelmi küldöttség vezetője hosszasan tárgyalt a román külügyminiszterrel

A román miniszterelnök szerint ha az európai légkör kitisztul, hazaengedik a behivott román tartalékosokat

Bukarestből jelenti a Havas (A. A.): A Rador hivatalos jelentése szerint Calinescu román miniszterelnök a következő közleményt adta az ujságiróknak:

»Az ország egyes részeiben történt katonai behivások kizárólag elővigyázatossági intézkedések. Ennek megfelelőleg a behivott csapatok meg sem közelitették a határokat. Ha a légkör tiz-tizenöt nap alatt kitisztul — mint reméljük —, akkor a tartalékosokat azonnal hazaengedjük. Addig az ideig sem a behivások, sem a csapatösszevonások nem ártanak a belföld gazdasági életének. Azokat tehát, akik a gazdasági élet zavartalanságát biztositják, nem tartjuk vissza a katonaságnál. Ugyanugy a badsereget sem azokról a piacokról látják el, amelyeken kicsinyben árusitanak. A rendes vasuti közlekedésben semmiféle változtatást nem eszközöltek. A kormány semmiféle rendkivüli pénzügyi vagy gazdasági intézkedéseket nem foganatositott.

Hangoztatnom kell, hogy a tartalékosok hazafias lendülettel tettek eleget kötelezettségüknek és az állami gépezet zavartalanul müködik. Ez a mi részünkre teljes biztonságérzést ad.«

FOLYTATÓDNAK A NÉMET—ROMÁN KERESKEDELMI TÁRGYALÁSOK

Budapestről jelenti a Reuter (A. A.): Mértékadó helyen közölték, hogy a német—román kereskedelmi tárgyalások megszakitás nélkül tovább folynak.

Wolltat, a német kereskedelmi küldöttség vezetője és a bukaresti német követ tegnap felkeresték Gafencu román külügyminisztert és hosszabb megbeszélést folytattak vele. Mivel a kereskedelmi egyezmény nyel kapcsolatos kérdések a gazdasági minisztériumokat érdeklik, nem bizonyos, hogy a látogatás az uj német—román kereskedelmi szerződésre vonatkozott.

Hivatalos kijelentések szerint a tegnapi tárgyalás igen kedvezően haladt és a kereskedelmi szerződést még ezen a héten megköthetik. Hangoztatják, hogy az uj egyezménynek semmiféle politikai irányzata nem lesz, sem pedig a szerződés nem biztosit valamely állam részére gazdasági monopoliumot.

A MAGYAROK NEM KÉRTEK ÉELMISZERT A RUMÁNOKTÓL

Budapestről jelenti a Magyar Távirati Iroda (A. A.): Nem felel meg a valóságnak egy külföldi távirati irodának az a hire, hogy egyes kárpátaljai Romániával határos területen lévő községek a román hatóságoktól élelmiszert kértek. A magyar csapatok teljesen elegendően el vannak látva élelmiszerrel és ezért ilyen intézkedésre semmi szükség nem volt. Egyes határmenti községek csak azt kérték a román hatóságoktól, hogy a kettősbirtokosokat engedjék át birtokaik müvelésére.

Isztambulból jelentik: A török külügyminiszter bukaresti tartózkodása idején meghivta Gafencu román külügyminisztert, hogy látogasson el Ankarába. A román külügyminiszter a meghivást elfogadta és hir szerint májusban hivatalos látogatásra Ankarába utazik.

A TIMES A MAGYAR—ROMÁN VISZONY ENYHÜLÉSÉRŐL

Londonból jelentik: A Times azt irja, hogy Magyarország és Románia között nagy mértékben enyhült a viszony és lehetséges, hogy a két állam hamarosan kereskedelmi egyezményt köt egymással. A lap szerint a két ország közeledésének nemcsak kizáróan gazdasági, hanem bizonyos politikai okai is vannak.

Reggeli levél

A tankok atyja

Gabriel Courtial a Petit Parisien hasábjain érdekes cikkben számol be arról a látogatásról, amelyet J. L. Bretonnál, a »tankok atyjánál« tett. Ez a hires francia tudós, az akadémia tagja, volt miniszter, találta fel a tankot a világháboru kezdetén. Egy időben kétségbevonták elsőségét, de 1919-ben a francia hadügyminisztérium hivatalosan elismerte és ezt az elismerést Foch marsall és a természettudományi akadémia is megerősitette.

Breton, akinek a tankon kivül is igen sok fontos és érdekes találmánya van, tiz éve sulyos beteg. Különös betegség támadta meg, melynek természetét az orvosok nem ismerik. Egész teste megbénult, a legkisebb mozdulatot sem tudja tenni. Szellemi képességei azonban teljesen épek és nagy lelkierővel uralkodik betegségén. Tovább dolgozik találmányain, élénken érdeklődik a politika iránt, gyakran tart tudományos előadásokat nemcsak Párisban, hanem más városokban is.

— Furcsa baj ez, egyetlen orvos sem tudja megmagyarázni, már tiz éve küszködök vele —, mondja betegségéről a hires feltaláló. — Én, aki elég sok találmánnyal dicsekedhetem, ráadásul még egy uj betegséget is feltaláltam! Igazán nem a magam jószántából...

Breton azonban egy rendkivül ötletes készüléket is feltalált betegségéhez. Ez a készülék lehetővé teszi, hogy bénulása ellenére is folytassa munkáját, érintkezzék a világgal. A készülék, mely a tudós egész dolgozószobáját behálózza, három kis kaucsukcsőben végződik. Ezeket a csöveket az állával és a szájával mozgatja Breton s a különféle mozditások következtében 40 különféle villamoskapcsolást tud létesiteni.

A csodálatos készülék a tudós füléhez illeszti a telefonkagylót, csenget, könyvet vagy iratcsomót lapoz, tükröket mozgat, melyeknek segitségével a székéhez kötött tudós messzire kiláthat a Szajnára, ventilláitort vagy fütőtestet helyez müködésbe, vagy kapcsol ki, csukja vagy nyitja az ablakokat, ir és rajzol egy fekete táblára, könyveket vesz le a könyvespolcról, bekapcsolja vagy elzárja a diktafont és a rádiót s még sok más müködést végez.

A »tankok atyja« a tudományra hagyja holttestét. Bourguignonhoz, a Salpetriére hires orvosához levelet intézett, melyben többek közt ezeket irja:

— Mint azok a kiváló specialisták, akik előbb megvizsgáltak, sajnos, ön sem tudta megállapitani betegségem természetét és arra a megállapitásra kellett jutnia, hogy egészen sajátságos esetem a jelenleg ismert betegség egyik csoportjába sem tartozik... Ilyen körülmények között a tudományos kutatás érdekében hasznosnak tartom, hogy halálom után boncolással próbálja megállapitani azokat az adottságokat, amelyeket életemben felfedezni nem lehetett. Ezt a kivánságot gyermekeim számára is megujitom és bocsánatot kérek tőlük, hogy fájdalmukat ezzel is növelem. (g. b.)

Németország nem törekszik az Adria felé,

— irja a német félhivatalos

A francia sajtó az Olaszországgal való megegyezést sürgeti

Londonból jelentik: A szerdai angol minisztertanács ismét a középcurópai helyzettel foglalkozott. A Press Association megerősiti, hogy az angol kormány felszólitotta a francia, lengyel és orosz kormányt, hogy vizsgálja meg a támadások elleni közös magatartás ügyében tett angol javaslatot. Az angol kormány azt is inditványozta, hogy a hatalmak azonnal üljenek össze tanácskozásra, ha azt hiszik, hogy bármilyen további támadási akció fenyegetne.

ANGLIA NEM FIZETI TOVÁBB A CSEH KÜLCSÖNT

Londonból jelentik: Az alsóház törvényjavaslatot fogadott el, amely beszünteti a cseh-szlovák kölcsön fizetését.

Párisi jelentés szerint a kamara külügyi bizottsága ülést tartott. Az ülésen határozatot fogadtak el, amely Franciaország rokonszenvét nyilvánitja a cseh nép iránt.

DALADIER FELHIVÁSA

Párisból jelenti az Avala: Daladier miniszterelnök szerda este az ujságirók előtt ezeket mondotta:

— A mai nehéz órák Franciaország megbékélését követelik. Ma ugy a munkaadókhoz, mint a munkásokhoz fordulok. A munkaadóktól azt követelem, törekedjenek arra, hogy a november 30-i sztrájkok résztvevőinek legnagyobb részét ismét foglalkoztassák. Az állam is széles munkalehetőségeket biztosit a sztrájkban résztvett munkásoknak. Bizom ezekben az ujonnan felvett munkásokban, hogy egész erejüket a nemzeti termelés szolgálatába állitják.

AMERIKA FEGYVERKEZÉSE

Washingtonból jelentik: A képviselőház külügyi bizottsága elfogadta a Roosevelt elnök által kért 116 millió dolláros póthitelt. Ezt az összeget nyersanyag és hadianyag beszerzésére, valamint a parti és szárazföldi védelemre és a Panama-csatorna megvédésére forditják.

A HELYZET GYORS ELJÁRÁST KÖVETEL

Párisból jelenti az Avala: A francia lapok londoni értesülése szerint a jövő héten sor kerülhet a hármas vagy négyes értekezlet megtartására Londonban. A helyzet mindenesetre gyors eljárást követel. Több lap rokonszenvvel ir az Olaszországhoz való közeledésről. A Jour többek között ezeket irja:

— Ha mértékadó tényezők között tárgyalások indulnak meg a francia—olasz nehézségek ügyében, senki sem kételkedik benne, hogy sikerül az ellentéteket kiküszöbölni, ugy, hogy emellett mindkét fél megőrizze tekintélyét és területi sértetlenségét.

A Republique igy ir: A megegyezés Olaszország számára ép olyan szükségesség, mint számunkra. Az Action Francaise szerint a megegyezés kilátásai még nem hiusultak meg. Ha valami jóváthetetlen dolog nem történik, a régi francia—olasz barátság ismét felujitható.

A News Chronicle diplomáciai szerkesztője szerint Bonnet francia külügyminiszter szerdán este jelentést tett Daladier miniszterelnöknek az angol államférfiakkal folytatott megbeszéléseiről és közölte, hogy a Franciaország és Anglia együttes nemzetközi kötelezettségeire vonatkozó tárgyalásokat befejezték.

LENGYELORSZÁG FÜGGETLEN KÜLPOLITIKÁT FOLYTAT

Varsóból jelentik: A lengyel kormány lapja, a Kurier Poranny ismételten rámutat a lengyel külpolitika függetlenségére. Az elmult husz év eseményei — irja — megtanitottak bennünket arra, hogy különbséget tegyünk üres szólamok és az igazi erő között. Németország dinamikus előretörésekor a nyugati hatalmaknak két ut között kellett választani: vagy idejében megegyeznek Hitler Németországával, vagy eleve szembeszállnak Németország megujhódásával. A nyugati hatalmak azonban egyik utat sem választották. Lengyelország a genfi együttes biztonsági rendszerből adódó valamennyi nemzetközi biztositékot elvetette és továbbra is kitart külpolitikájának teljes függetlensége mellett.

A TENGELY A REND ŐRE

Berlinből jelentik: A Deutsche Diplomatisch-Politische Korrespondenz a fasiszta nagytanácsnak a Berlin—Róma tengely politikája mellett tett hitvallásával foglalkozva, megállapitja, hogy a két tengelyhatalom a rend őrzőjének tekinti magát, ez a rend azonban nem kedvez az elméleti demokráciák jelszavainak, hanem a népek javát van hivatva szolgálni. A lap a továbbikbn ezeket irja:

— A középeurópai felelősség — a természeti törvényeknek megfelelően — Németországot terheli, a földközi tengeri védnökség pedig Olaszországot illeti meg. Azt a gyanusitást tehát, hogy Németország az Adria felé törekszik, csak a tudatos hazugságok osztályába sorolhatjuk, amelyek különösen az utóbbi idők folyamán mindenfelé elharapóztak. A Berlin—Róma tengely a bajtársiasságon alapszik. Ez a bajtársiasság nem kétes értékü politikai és kereskedelmi üzletek előnyeit keresi, hanem az érzelmek azonosságából fakad, megértést keres a másik fél iránt és szembenéz a közös veszedelmekkel.

A SZOVJET ÉS ROMÁNIA

Rómából jelentik: A Stefani-iroda diplomáciai szerkesztője azt irja, hogy Szovjetoroszország meghivását egy németellenes csoportba számos állam sulyos fenyegetésnek érzi maga ellen. Nyilvánvaló, hogy az oroszok közelebbhozása elsősorban Besszarábiát és igy Románia területi épségét fenyegeti. Igen sok állam már az első pillanatban felismerte, hogy a bolsevista beavatkozást nem lehet egyébnek tekinteni, mint sulyos bonyodalomnak nemcsak számos államra, hanem az egész müvelt világra.

HÁCHA CSEHSZLOVÁKIA MEGSZÁLLÁSÁNAK ELŐZMÉNYEIRŐL

Prágából jelentik: Hácha volt elnök az ujságiróknak elmondotta, nem felel meg a valóságnak az, hogy a prágai német követ március 14-én meghivta a cseh kormányt Berlinbe. A valóság az — mondotta Hácha —, hogy a prágai kormány érdeklődött Berlinben, vajjon Hácha államelnök és Chvalkovszky külügyminiszter Berlinbe mehetnek-e tárgyalások folytatása céljából. Valótlan az is, hogy már kész okiratot tettek eléjük. Hitler csakis tárgyalást folytatott, amely — mint a hivatalos közlemény is megállapitja — sokáig tartott és barátságos légkörben folyt le. Az ismert okiratokat csak a tárgyalások után fogalmazták meg és irták alá. Megfelel a tényeknek — mondotta Hácha —, hogy az okiratok aláirása előtt kérdést intéztem a prágai kormányhoz, mert a kormány hozzájárulása nélkül nem akartam az okiratot aláirni. A prágai kormány azután az éjszaka folyamán tanácskozásra ült össze és telefonbeszélgetés alapján jóváhagyta magatartásomat. Hácha ezután visszautasitotta egyes külföldi lapok tudósitásait, amelyek arról irtak, hogy fenyegetésekkel birták rá a megállapodás aláirására.

A francia sajtó szerint Sztalin világforradalmat készit elő

Párisból jelentik: A Petit Journal hangoztatja, hogy nem szabad szem elől téveszteni azt a szoros együttmüködést, amely a szovjetunió, a Komintern és a francia kommunista párt között fennáll. Sztalin célja kétségtelenül az, hogy Európában minden eszközzel háborut robbantson ki és a csataterek romjain világforradalmat szitson. A szintén jobboldali Journal szerint Franciaországnak bizonyos foku józan tartózkodást kellene tanusitania abban a tekintetben, hogy milyen mértékben veszi igénybe Moszkvát az európai politika kialakulásában. A francia baloldali sajtó viszont helyesli azt az angol törekvést, hogy Londont, Moszkvát és Párist szembeállitsák Berlinnel és Rómával.

A belga jegybank aranytartalékát Londonba szállitják

Londonból jelentik: A belga jegybank aranytartalékát Londonba szállitják. A Daily Express értesülése szerint szerdán a belga Sabina légiforgalmi vállalat egyik gépe nagymennyiségü aranyat szállitott Londonba. A lap munkatársának kérdésére a repülőtér parancsnokságával közölték, hogy a repülőgép a belga jegybank aranytartalékának egy részét, többmillió font aranyat hozott magával. A lap ugy tudja, hogy a legközelebbi időben Brüsszelből további aranyszállitmányok érkeznek Londonba.

Hitler Memelben

A memeli németek hűséget fogadtak a német kancellárnak — Berlinben aláirták a Memelvidék átadására vonatkozó szerződést

Londonból jelentik: Az angol alsóház szerda esti ülésén Sir Samuel Hoare belügyminiszter két interpellációra válaszolva, közölte, hogy Németország és Románia között egy idő óta tárgyalások folytak gazdasági kérdésekben. A román kormány megcáfolta azt a hirt, hogy ezeknek a tárgyalásoknak során Németországtól ultimátumot kapott volna. A helyzet bizonytalansága azonban óvatossági intézkedésekre kényszeriti a román kormányt.

Egy ujabb kérdésre kijelentette Hoare, hogy a német küldöttség már hazautazott Bukarestből.

Price képviselő azt kérdezte, szándékozik-e az angol kormány a török kormányhoz olyan javaslatot intézni, amely szükség esetén az angol tengeri haderőnek a Fekete-tengerre való behatolását lehetővé tenni.

Butler külügyi államtitkár a kérdésre csak annyit válaszolt, hogy a kormány ezt a lehetőséget vizsgálat alá veszi.

Wedgewood képviselő a következőket kérdezte: Folynak-e vezérkari megbeszélések Franciaországgal, Szovjetoroszországgal, Dániával, Svédországgal, Romániával, Görögországgal és Törökországgal az esetleges közös védelem tekintetében?

A kérdésre a kormány nevében a kormánypárt vitarendezője válaszolt. A franciákkal folyó vezérkari megbeszélésekről — mondotta — a kormány már nyilatkozott. A többi emlitett országgal az angol kormány a rendes uton, a katonai attasék utján tartja fenn az érintkezést.

Attlee őrnagynak, a munkáspárti ellenzék vezérének kérdésére Sir Samuel Hoare belügyminiszter Chamberlain miniszterelnök nevében a következőket mondotta:

— A középeurópai helyzetről nincs ujabb közölnivalóm. Ami pedig Memelt illeti, ugy tudom, hogy a litván külügyminiszterhez berlini látogatása alkalmából a német kormány azt a követelést intézte, hogy Litvánia engedje át haladéktalanul a memeli területet, mert ellenállás esetén vagy, ha Litvánia máshonnan kér segitséget, az ügyet nem diplomáciai, hanem katonai uton fogják német részről elintézni. Erre az ultimátumszerü követelésre a litván kormánynak 4 napon belül válaszolnia kellett. A németek biztositották Litvániát, hogy ha ezt a kivánságot teljesiti, több követelést nem támasztanak ellene.

— Az angol kormány — mondotta Hoare — tudatában van a helyzet sulyosságának és sürgősségének és szem előtt tartja az 1924. évi memeli egyezményt, melyet Anglia is aláirt.

A vita további során Butler külügyi államtitkár bejelentette az alsóháznak az angol kormánynak azt az elhatározását, hogy a prágai angol követség ügyvivőjének és a követség tagjainak, valamint a cseh-szlovákiai angol konzulátusok tisztviselőinek jogállását egyelőre változatlannak tekinti.

HITLER MEMELBE UTAZOTT

Berlinből jelentik: Hitler kancellár szerdán este a swinemündei kikötőben a Deutschland cirkáló fedélzetére szállt és Memelbe utazott.

A BETELJESEDÉS NAPJA ELÉRKEZETT

Memelből jelenti a német távirati iroda: A memeli tartománygyülés rendkivüli ülésén Neumann, a memeli németek vezére kiáltványt olvasott fel, amely ezeket mondja:

— A beteljesedés napja elérkezett. A litván kormány a mi német Memelföldünket visszaadta a nagy német birodalomnak. Hazatérünk hazánkba, amelyhez a meg próbáltatás idejében szeretettel hivek maradtunk. Részesei leszünk nagyságának örök időkre. Végtelen és kimondhatatlan köszönettel tartozunk minden német vezérének, Hitler Adolfnak. Neumann ezután közölte, hogy a memeli németek nevében táviratilag hűséget fogadott Hitler kancellárnak.

A tartománygyülés ülése Sieg Heil! kiáltásokkal, valamint a Horst Wessel-dal és egyéb német hazafias dalok eléneklésével ért véget. A memeliek este fáklyásmenetet rendeztek a visszacsatolás örömére.

A német-litván szerződés szövege

Berlinből jelentik: Ribbentrop külügyminiszter szerdán éjfélkor táviratot intézett Hitler kancellárhoz. Táviratában közölte, hogy a Memelvidéknek a német birodalomba való bekebelezéséről szóló német-litván szerződést aláirták.

A Memelvidéknek a német birodalommal való egyesitéséről szóló német-litván államszerződés a következőkép hangzik:

A német birodalmi kancellár és a litván köztársaság elnöke elhatározta, hogy államszerződéssel rendezik a Memelvidék egyesülését a német birodalommal s ily módon tisztázzák a Németország és Litvánia között függőben levő kérdéseket és szabaddá teszik az utat a két ország közti barátságos kapcsolatok kialakitására. Ebből a célból meghatalmazottul kinevezte a német birodalmi kancellár Ribbentrop Joachim birodalmi külügyminisztert, a litván köztársasági elnök pedig Urbsis külügyminisztert és Skirpa berlini követet, akik a felhatalmazások kicserélése után a következő határozatokban egyeztek meg:

Albus házi szappan

megóvja fehérneműjét!

Mindenütt kapható! Ügyeljen az Albus névre!

1. A versaillesi szerződés által Németországtól elszakitott Memelvidéket a mai naptól kezdve ujból egyesitik a német birodalommal.

2. A litván katonai és rendészeti erők azonnal kiüritik a Memelvidéket. A litván kormány gondoskodik arról, hogy a területet kiüritésekor rendes állapotban hagyják. Mindkét fél, amennyiben szükséges, biztosokat fog kinevezni, akiknek feladata, hogy végrehajtsák azoknak az igazgatási ágazatoknak átadását, amelyek nincsenek a Memelvidék autonom hatóságainak kezén. Az állami fennhatóság megváltozásából származó egyéb kérdéseket, elsősorban a gazdasági és pénzügyi kérdéseket, a tisztviselők, valamint az állampolgárság kérdését külön megegyezéssel rendezik.

3. Memelben szabad kikötősávot létesitenek Litvánia számára, hogy eleget tegyenek Litvánia gazdasági szükségleteinek. A részletkérdéseket a csatolt melléklet irányvonalai szerint külön rendezik.

4. Annak az elhatározásunknak megerősitésére, hogy biztositani kivánjuk a német—litván kapcsolatok barátságos fejlődését, mindkét fél kötelezi magát, hogy sem erőszakot nem alkalmaz a másikkal szemben, sem pedig nem támogat harmadik oldalról a másik féllel szemben alkalmazott erőszakot.

5. Ez a szerződés aláirása napján lép életbe. A szerződést, amelyet két eredeti példányban, német és litván nyelven készitettek el, mindkét fél meghatalmazottai aláirták.

Berlin, 1939 március 22.

Joachim von Ribbentrop
Urbsis
Skirpa

Rómából jelentik: Olasz politikai körökben élénk érdeklődést keltettek a Memelvidék visszacsatolásáról szóló hirek. A terület visszatérését az olasz lapok további lépésnek tekintik a versaillesi béke végleges szétrombolása felé vezető uton. Az olasz sajtó jelentéseiben beszámol a memeli lakósság lelkesedéséről és hangoztatja azt a tényt, hogy a kérdés megoldását maga a litván kormány is már régen elkerülhetetlennek tartotta.

Az angol lapok is vezető helyen foglalkoznak a memelvidéki eseményekkel. Az angol sajtó meg jegyzéseiből kitünik, hogy a visszacsatolást az angol közvélemény teljes nyugalommal vette tudomásul. Az Evening News megállapitja, hogy a kérdés megoldása a nemzetközi helyzetet nem mérgesiti el jobban. A lapok visszapillantást vetnek a Memelvidék történelmére és megállapitják, hogy ez a terület mindig Németországhoz tartozott.

NÉMET VÁLASZ HOARENAK

Berlinből jelentik: A német sajtó erélyesen szembehelyezkedik Hoare angol belügyminiszternek az alsóházban tett kijelentésével, amelyben azt állitotta, hogy Németország ultimátumot adott át Litvániának. A Völkischer Beobachter a parlament tudatos megtévesztéséről ir. Szem előtt kell tartani — irja, — hogy a Memelvidék visszacsatolása tulajdonképpen annak az erőszakos aktusnak jóvátétele, amely a német Memelvidéket annakidején elszakitotta a birodalomtól. A Lokalanzeiger szerint ajánlatos volna, ha illetékes helyről utasitanák az angol sajtó[illegible] azt a hamis állitást, hogy a litván külügyminiszterrel folytatott tárgyalások során a németek egész Litvánia meghódolását követelték. A megbeszélések csak a Memelvidékre s az ebből adódó gazdasági következményekre vonatkoztak.

A MEMELVIDÉK MEGSZÁLLÁSA

Tilsitből jelenti a Reuter-iroda: Csütörtökön hajnali öt órakor a német csapatok átlépték a Németország és Memel határán levő hidat. A gépesitett osztag két óra alatt 60 mérföldet tett meg és még Hitler kancellár előtt Memel városába érkezett.

A határsorompókat szerda este eltávolitották. Ebből az alkalomból Koch keletporoszországi kormányzó mondott beszédet.

Ujabb jelentések szerint a német csapatok szerdán reggel nyolc óra után megérkeztek Memel városába. A lakósság kitörő örömmel fogadta a német katonákat. A német rendőrség és az SS egységek képesitett alakulatai már szerdán este megérkeztek Memelbe.

HITLER A MEMELI KIKÖTŐBEN

Memelből jelentik: Szerdán délelőtt tiz óra előtt a német flotta első egységei megérkeztek a memeli kikötőbe. Ezzel egyidőben haditengerészeti repülőgépek keringtek a város felett. Röviddel ez után partraszálltak a haditengerészet első csapatai. A haditengerészet és a védő diszalakulatai a kikötőben felsorakozva fogadták a Deutschland cirkálón érkező Hitler kancellárt.

HALLÓ!

Az angliai Birminghamban három robbanás történt. Az első egy hadianyag gyárban történt, amikor egy munkás meghalt, többen pedig megsebesültek. A második robbanás éjfél körül történt a város kellős középontjában, a harmadik robbanás két házat felgyujtott. Ez alkalommal két asszony megsebesült. A rendőrség több személyt letartóztatott.

✱

Beck lengyel külügyminiszter tegnap Kennard angol nagykövet és Hóry magyar követ látogatását fogadta. Arcsizevszki külügyminiszterhelyettes Noel francia nagykövettel és Bos de Rosenthal holland követtel, valamint von Moltke német nagykövettel tárgyalt.

✱

A madridi köztársasági hadbiróság tizenkét személyt halálra itélt, akik a márciusi kommunista lázadás vezetői voltak. A halálos itéleteket azonnal végrehajtották. A kivégzetteken kivül még ezer személyt állitanak hadbiróság elé, valamennyien részesei voltak a március 6—26 közötti kommunista lázadásnak. A lázadásban résztvett katonákat hazaküldték.

✱

Litvánia kormánya hivatalosan cáfolja azokat a híreket, hogy Litvániában elrendelték a mozgósitást. Mindössze néhány korosztály tartalékost hivtak be a szokásos fegyvergyakorlatra. A tartalékosok azokat a memeli németeket helyettesitik a hadseregben, akiket elbocsájtottak.

✱

Hivatalos francia közlés szerint Goddard szenátor szintén jelölteti magát az áprilisi elnökválasztáson.

✱

Yarmouth angol város villamos központjában több robbanás történt, aminek következtében nemcsak az egész város, hanem a yarmouthi hadikikötő is sötétségbe borult. A robbanás alkalmával több munkás sulyosan megsebesült.

✱

Zaner, a holland sportszövetség elnöke kijelentette, hogy a Berlinben folytatott tárgyalások eredményeként ismét felveszik a sportbeli érintkezést Hollandia és Németország között.

✱

A »Falco« nevü olasz kincskutató hajó elindult Speziából az Ausztrália és Ujzéland közötti Norfolk sziget felé, amelynek közelében 1911-ben elsüllyedt a »Merida« nevü hajó. A Merida fedélzetén nagymennyiségü arany és ezüst volt, amit most a »Falco« felszinre akar hozni. Az olasz kincskutató hajót a legmodernebb eszközökkel szerelték fel, ugy, hogy még száz méter mélységben is kutathat kincs után.

✱

Colonna herceg, Olaszország uj washingtoni nagykövete tegnap adta át megbizó levelét Roosevelt köztársasági elnöknek. Az olasz követ a megbizólevél átnyujtásakor beszédet tartott, amelyben annak a reményének adott kifejezést, hogy müködésével hozzájárul a két állam közötti jóviszony megerősödéséhez.

✱

Varsóban tegnap légvédelmi gyakorlatok kezdődtek, amelyek három napig tartanak.

Agyonverték a békitőt

Jogos önvédelem átlépése cimén egyévi szigoritott fogházra itélték Simonyik József gyilkosát

A noviszádi törvényszéken szerdán délelőtt tartottak folytatólagos tárgyalást Dungyerszki Szvetozár és Radosev Milka szrbobráni lakosok gyilkosságának ügyében. Dungyerszkiék, mint azt a Reggeli Ujság annak idején részletesen megirta, a mult év szeptember 7-én veszekedés közben olyan sulyosan összeverték Simonyik József földmüvest, hogy néhány nap mulva a noviszádi közkórházban

belehalt sérülésesibe.

A tragédia ugy keletkezett, hogy Simonyik békebiró akart lenni. Radosev Milka a kritikus napon összeszólalkozott Milacski Ruzsicával, mire Simonyik közbevetette magát és a brutálisan viselkedő Radosevet megütötte. A közelben tartózkodó Dungyerszki nagyon megbotránkozott Simonyik viselkedésén, felkapott egy bunkót és olyat ütött Simonyik fejére, hogy a férfi eszméletlenül zuhant a földre. Több tanu vallomása szerint Radosev és nővére még

ezután is ütlegelte Simonyikot.

A biróság a tanukihallgatások és perbeszédek után délután öt órakor itéletet hirdetett.

A biróság itéletében mindkét vádlottat bünösnek nyilvánitotta. Dungyerszki Szvetozárt jogos önvédelem tullépése miatt

egyévi szigoritott fogházra

és polgári jogainak egyévi elvesztésére itélte. Az itélet kitöltésébe beszámitják a vizsgálati fogságban töltött 6 hónap és 15 napi időt. Radosev Milkát

7 napi elzárásra

itélték, mivel azonban Radosev Milkát az események után letartóztatták és több napon át vizsgálati fogságban volt, a biróság az itéletet kitöltöttnek nyilvánitotta. Az államügyész az elsőrendü vádlott itélete tekintetében 3 napi gondolkodási időt kért, a másodrendü vádlott itéletében megnyugodott, az elsőrendü vádlott szintén három napon belül nyilatkozik, a másodrendü vádlott megnyugodott az itéletben.

Dubrovnik közelében az országutmenti folyóba zuhant egy autó

A szerencsétlenségnek három halottja van

Borzalmas autószerencsétlenség történt szerdán a tengerpart közelében, 8 kilométerre Dubrovniktól.

Egy lukszusautó a Vir nevü folyó medrébe zuhant és az autó két utasa, valamint a soför vizbefult.

A szerencsétlenség Metkovics s Dubrovnik között történt az utnak azon a szakaszán, amely közvetlenül a Vir folyó mellett huzódik. Hiller Eugén, a hercegovinai Kontinentál baukszit-gyár cégvezetője Kupinova Helena csehszlovák állampolgárságu nő társaságában autón a mosztári hegyek közé igyekezett sikirándulásra. Az autót Nikolics Milán soför vezette.

Az autó a Vir menti országuton nagy sebességgel száguldott, ami kor szemben mintegy 400 méternyire feltünt egy teherautó. A teherautó mintegy kétszáz méternyire a személyautótól az ut jobb felén megállott, hogy a szemközt jövő autónak a keskeny uton a kerülést biztositsa. A személyautó soföre ki akarta kerülni a leállt teherkocsit és az autót tulságosan jobbra kormányozta. Az utnak azon a felén többméteres mélységben csobog a Vir folyó.

A személyautó tulságosan jobbra futott az ut peremén és nagy ivben a folyóba zuhant.

A szemtanuk állitása szerint az autó mintegy két percig uszott a folyó felszinén anélkül, hogy elmerült volna.

A soför kétségbeesett erőfeszitéseket tett, hogy a kocsi ajtaját kinyissa, de ez nem sikerült. Az utasok a kocsi ablakait kitörték, mire beódult a viz és a kocsi

a bennülőkkel együtt pillanatok alatt elmerült.

A folyó vize azon a helyen négy méter mély.

A hatóságok a kocsit a betört ablakokotól eltekintve teljesen ép állapotban találták meg a folyóban. A három holttest is a kocsiban volt.

Pénzbüntetésre itélték két noviszádi verekedőt

A noviszádi törvényszéken szerdán délelőtt tárgyalták folytatólagosan Jelkics Milán noviszádi magánhivatalnok és D. Vladimir noviszádi elektrotechnikus verekedésének ügyét. A vádirat szerint Jelkicsék 1937 május negyedikére virradó éjjel megtámadták Fancsevics Iván noviszádi munkást és sulyosan összeverték. A tárgyaláson a vádlottak kijelentették, hogy nem érzik magukat bünösnek, mivel nem követték el a büncselekményt. A kritikus este együtt szórakoztak a Linde-kávéházban, ahonnan hazatértek. Ezzel szemben a sértett Fancsevics Iván és vadházastársa Szokolovics Mara az alábbiakban mondják el az események lefolyását.

1937 május 3-án sokáig együtt voltak, majd késő éjjel hazamentek. Fancsevics, aki akkor még nem lépett közös háztartásra Szokolovics Marával, hazakisérte a leányt. Néhány perccel azután, hogy a lány belépett a kapun, Fancsevicshez lépett Jelkics s gyufát kért tőle. Fancsevics a zsebébe nyult, ebben a pillanatban mindketten rávetették magukat, a földre teperték és

ugy összeverték, hogy Fancsevicsnek eltört a karja.

Fancsevics az ütlegelés következtében 10 százalékos rokkant lett. Szokolovics Mára kijelentése szerint a támadók tettük elkövetése után bementek hozzá és kefét kértek, hogy letisztitsák ruháikat. Ebben az időben ugyanis Jelkicsnek is szabad bejárása volt a házba. Állitólag épp a leány elhidegülése miatt kapott verést Fancsevics.

A biróság szembesitette a vádlottakat a tanukkal, majd kihallgatta Kosztics Olgát, aki Szokolovics Mára mellett lakott. A tanu mentővallomást tett. A biróság ekkor az államügyész előterjesztésére a koronatanu Szokolovics Márát felesketté vallomására, majd közölte, hogy itélethirdetést délután 5 órakor tart. Az itélethirdetésen a biróság mindkét vádlottat bünösnek nyilvánitotta az ellenük emelt büncselekményben és fejenkint

1500-1500 dinár pénzbirságra,

nemfizetés esetén 25 napi elzárásra, valamint 500 dinár birói átalány megtéritésére itélte. A biróság a magánvádat keresetével polgári birósághoz utasitotta. Az államügyész a per ujrafelvételéért, a vádlottak a szigoru itélet ellen nyujtottak be felebbezést.

Akik elhitték, hogy Nikolics Terka az „Isten"

Harminc napi fogházra itélték a furfangos cigányasszonyt

Két héttel ezelőtt mint azt megirtuk, Noviszádra érkeztek Nikolics Terka és Nikolics Zorka csurugi cigányasszonyok. A furfangos cigányok silány kézimunkákat szorongattak a hónuk alatt és bebarangolták velük egész Noviszádot. Mielőtt valamelyik házba betértek, előbb érdeklődtek a szomszédoknál, hogy ki fia borja az illető, milyen körülmények között él. Igy több noviszádiról megtudtak egyetmást és ennek alapos hasznát is vették.

Az egyik noviszádi asszony lakásán hirtelen belibbent Nikolics Terka és azt kiáltotta kimeresztett szemekkel:

Én vagyok az Isten, azért jöttem, hogy megmentselek!

A kijelentés mulatságos volt, de ekkor előlépett Terka a nagyágyukkal és sorjában szőnyegre teritett mindent, amit az illető gazdasszonyról megtudott. A hatás nem maradt el, az áldozat, akár a cigányasszony, merően nézett a tenyerébe és nem vette észre, hogy a lakásba besurran az »Isten« segitőtársa, nővére is. Nikolics Zorka az ünnepélyes perceket arra használta fel, hogy

felkutasson minden értéktárgyat és elszeleljen.

A trükk többször bevált, egyszer azonban csütörtököt mondott és a jósasszonyok bekerültek a törvényszék vizsgálati fogságába.

Angyalkovics Sztevan büntető járásbiró tegnap délelőtt tartott tárgyalást ebben az ügyben. A tárgyaláson a vádlottak ártatlanságukat hangoztatták és külön-külön minden szentre felesküdtek. Harsányan bizonygatták, hogy a károsultak a kecsegtető jóslatokért nekik ajándékozták az aranygyürüket, láncokat és egyéb ékszereket. A károsultak természetesen tagadták ezt. Heves jelenetek és szembesitések után a biróság itéletet hirdetett és itéletében egyenlő elbánásban részesitette a csurugi »Istent« és cinkostársát amennyiben mindkettőjüket

30—30 napi fogházra itélte.

Az itélet jogerős.

Közkegyelem a február 5-ig elkövetett kihágásokra

Beográdból jelentik: A királyi régenstanács tegnap Őfelsége II. Petár király nevében ukázt irt alá, amellyel az alkotmány 30. szakasza értelmében elrendelte:

1. Hogy általános amnesztiát adjanak az 1939 február 5-ig elkövetett olyan kihágások elkövetői részére, amely kihágások büntetése a közigazgatási hatóságok ügykörébe tartozik. Az amnesztia érvényes tekintet nélkül arra, hogy az ügyben az eljárást meginditották vagy sem, illetőleg a kihágásban hozott itélet jogerős lett vagy sem.

2. Minden vitás ügyben, amely ezzel kapcsolatban felmerül, a belügyminisztérium dönt.

Ez az ukáz főleg a politikai természetü kihágásokra vonatkozik. Ennek következtében mintegy 170.000 esetben szüntetik meg az eljárást.

Földrengés Debrecenben és környékén

A rengés nem okozott jelentős kárt

Debrecenből jelentik: Csütörtök reggel 6 óra 40 perckor a város egész területén 4—5 másodpercig tartó heves földlökés rázkódtatta meg a házakat. A földlökés ereje megmozditotta a butorokat és a falon függő képek is meginogtak. A szobákban és a külső falakon több helyen lehullt a vakolat. A gyengébb épitésü kémények megrepedtek, a földlökés azonban jelentősebb kárt nem okozott.

A Debrecenben észlelt földlökés ereje kiterjedt a környező községekre is. Debrecenbe érkezett jelentés szerint a földlökést a Hortobágyon, továbbá Álmosd, Nagyléta, Hosszupályi, Bagamér, Nyirábrány és Váncsospéres községekben is érezték.

Anglia és Franciaország büszke a szabadságra

LEBRUN FRANCIA KÖZTÁRSASÁGI ELNÖK ÜNNEPLÉSE LONDONBAN

Londonból jelenti a Havas-iroda: Lebrun francia köztársasági elnök és felesége szerdán délután látogatást tettek a londoni grófság tanácsában. A tanács nevében

Low asszony, a tanács első női tagja üdvözölte a francia elnököt.

Lebrun elnök az üdvözlésre válaszolva hangoztatta, hogy Anglia és Franciaország egyaránt büszkék a szabadságukra és

a demokrácia az, ami a két nemzetet a legszorosabban egymáshoz füzi.

A londoni francia nagykövet szerda este diszlakomát adott a francia elnök és az angol király tiszteletére. A lakomán az államfőkön kivül részt vettek a londoni kormány tagjai és még 100 más előkelőség.

London népe ez alkalommal is lelkesen ünnepelte a francia államfőt.

Olaszország igen szivélyes kapcsolatban áll Magyarországgal, Jugoszláviával, Lengyelországgal, Albániával és Svájccal

Az olasz uralkodó trónbeszéde a fasiszta parlament megnyitásán

Rómából jelentik: Olaszország csütörtökön ünnepelte a fasiszta párt megalapitásának 20. évfordulóját. Ebből az alkalomból egész Olaszország ünnepi diszt öltött. Az évforduló ünnepségei csütörtök délelőtt az uj fasiszta törvényhozó testület megnyitásával kezdődtek meg. Délelőtt 10 órakor III. Viktor Emánuel király és császár a Kvirinálból ünnepi menetben a parlamenthez vonult, hogy megnyissa az uj fasiszta törvényhozás ülésszakát. Délelőtt fél 11-re a parlament hatalmas ülésterme zsufolásig megtelt. Mintegy ezer szenátor és nemzeti tanácsos ((a fasciok és a testületek kamarájának tagjai ezt a nevet viselik) jelent meg fekete fasiszta diszegyenruhában.

Félizenegy órakor harsonák jelezték az olasz királyné érkezését, aki az udvari páholyban foglalt helyet. Néhány perccel később ugyancsak harsonák jelezték az uralkodó érkezését. A király a birodalom első tábornagyának egyenruháját viselte. Ugyanekkor vonult be Mussolini is a terembe és helyet foglalt a miniszterek csoportjában.

A király fasiszta módra üdvözölte a törvényhozás tagjait, majd megkezdte trónbeszédét. Legelsősorban Etiopia meghóditásáról emlékezett meg, majd rátért a szankciókra, amelyekkel Olaszországot az abesszin hadjárat alatt a Népszövetség sujtotta, aminek következtében Olaszország kilépett a Népszövetségből. Az uralkodó ezután Olaszországnak a különböző államokhoz való viszonyával foglalkozott. Kiemelte a Berlin—Róma tengely jelentőségét és azt a tényt, hogy a Berlin—Róma tengely volt az alapja annak a szélesebbkörü megegyezésnek, amely végül is Japánnal, Magyarországgal és Mandzsukuoval kapcsolta össze Olaszországot. Az uralkodó ezután különösen kiemelte, hogy az olasz kormány barátságos és igen szivélyes kapcsolatban áll Magyarországgal, Jugoszláviával, Lengyelországgal, Albániával és Svájccal. Olaszország azt óhajtja, hogy a béke a lehető legtovább tartson. Ebből a szempontból fontosnak nyilvánitotta a fegyverkezés előkészületeit és megállapitotta, hogy az olasz emberanyag lelki felkészültsége kifogástalan.

Az uralkodó ezután megállapitotta, hogy az átmeneti pénzügyi nehézségek leküzdése a legjobb uton halad. Kiemelte az olasz államnak a katolikus egyházzal való igen szivélyes egyetértését és beszédét igy fejezte be:

— Nincsenek és nem is lesznek olyan idők, amelyeket könnyüeknek lehetne nevezni, amint ezt a háboru után megszületett bizonyos mesterséges politikai szerkezetek legutóbb történt összeomlása is mutatja. De a nehéz idők bizonyitják a népek jellembeli kiválóságát. Éppen ezért semmi kételyem sincs az olasz nép jövője tekintetében.

Soha ilyen márciust...

Szplit környéke és a dalmát szigetek teljesen hó alá kerültek

Szplit és Zágreb között megakadt a vonatközlekedés — Hercegovinában még egy vonatot betemetett a hó

Szplitből jelentik: A dalmát tengerparton olyan hideg és havas időjárás uralkodik, a mire már évtizedek óta nem volt példa.

A Szplit környéki szigetek két évtized óta kedden kerültek ismét először hó alá.

Hó boritja Szplitet is és egész környékét. A hőmérséklet háromnégy fokkal a fagypont alá esett, ami azon a vidéken március hónap végén szinte példátlan.

A dalmát tengerparton a lakósság nem szokott a fütéshez

és ezért most a rendkivül hideg időjárás a lakósság legszélesebb rétegét a legkellemetlenebb helyzetbe hozta.

A hideg időjárást még zordabbá teszi a nagy szélvihar, ami kedden és szerdán állandóan dühöngött. A szél hatalmas hófuvásokat okozott.

A tengeren nagy hullámokat vert és ezért a hajóközlekedést részben beszüntették.

A Zagreb—szpliti vasutvonal több helyen hófuvások alá került és ezért

a közlekedést szerdán délben beszüntették.

Jelentettük már, hogy a hóvihar Hercegovinában hóval temetett be egy személyvonatot. Szarajevóból érkező jelentés szerint a Niksics-Biletya közti vasutvonalon

még egy személyvonatot lepett be teljesen a hóförgeteg.

A nagy havazás miatt a régi szandzsák-kerületben szintén megállt a vonatközlekedés.

Franco nagy támadást készit Alméria ellen

Gibraltárból jelenti a Havas-ügynökség: Malagából érkező hirek szerint Malagától északkeletre a nemzeti hadsereg nagy csapatösszevonásokat hajt végre. Az olasz gyalogságot, a légionáriusokat és a marokkói csapatokat összpontositják, amiből arra .következtetnek, hogy a nemzeti csapatok Alméria és a köztársasági Spanyolország déli részei ellen nagy támadást inditanak.

A hadmüveleteket Queipo de Llano tábornok irányitja.

Beszállitották a pancsevói fogházba

A KERESZTLEVÉLHAMISITÓ VOJLOVICAI PAPOT ÉS SEGÉDJEGYZŐT

Nagy szenzációt keltett a pancsevói törvényszék épülete előtt a beográdi rendőrség fogolyszállitó autójának feltünése, amelyet a fővárosi köznyelven Maricának hivnak. Ezen szállitották át Beográdból Pancsevóra a keresztlevélbotrány három főszereplőjét, Weisz Emil beográdi ügyvédjelöltet, Galler Bogdán volt vojlovicai községi segédjegyzőt és Kvasz István vojlovicai szlovák nemzetiségü luteránus lelkészt, akik busás hasznokért

keresztlevelet hamisitottak mindazoknak, kik hozzájuk fordultak.

A beográdi rendőrség foglyait erős fedezet mellett vezették a törvényszék vizsgálóbirája elé. A foglyok láthatóan kellemetlenül érezték magukat a kiváncsiak tekintetének kereszttüzében. Galler Bogdán, akit mielőtt áttért a pravoszláv hitre, Zoltánnak hivtak, takarót szorongatott a hóna alatt, Kvasz lelkész pedig vaskos zöldfedeles könyvet, amely minden valószinüség szerint az egyházi anyakönyv, amelybe bevezette az állitólagos megkeresztelkedettet, aki keresztlevelet kapott tőle anélkül, hogy keresztviz érte volna. A rendőrség közegei hatalmas iratcsomókat hoztak, amelyekben az országos botránnyá dagadt esemény adatai szerepelnek.

A vojlovicaiakat lepte meg legkevésbbé a kipattant bünügy, mivel szemtanui voltak ugy Galler, mint Kvasz hazárd életének és rég óta gyanakodtak már, hogy

ilyen költekezés nem futhatja a szerény tisztviselői fizetésből.

A késő esti órákban még mindig folyt a keresztlevélhamisitók kihallgatása, akiket a vizsgálóbiró minden valószinüség szerint vizsgálati fogságba helyez a tárgyalás napjáig. A város lakóssága az utca járdáját a fogház felé vezető uton teljesen elfoglalta, hogy szemtanuja lehessen a foglyok szállitásának, mert Galler és Kvasz nagy szerepet játszott a pancsevói társadalmi életben.

Egy játékos, aki a szerencseautomatán is nyer...

Noviszádon egy ismeretlen fiatalember dináralaku vasdarabokat dobált be a vendéglőben levő szerencsekészülékekbe

A jobbérzésü embereket már évek óta bosszantja, hogy minden kis és nagy vendéglőben szerencseautomata van, amely előtt naphosszat áldogálnak az emberek, főleg szegény munkások és utolsó dinárjaikat is beledobálva, lázasan várják, hogy a furcsa szerkezet kiadjon néhány dinárt. A játék vége rendszerint az, hogy nem a játékos nyer az automatától, hanem

az automata fosztja ki a szenvedélyes játékost,

aki addig nem képes elhagyni a készüléket, amig egy dinár is van a zsebében.

A szerencseautomaták körül néhány hónappal ezelőtt nagy botrány játszódott le és akkor a kikindai rendőrség, valamint az államügyészség megállapitotta, hogy

a készülék átlag csak 15 százalékát adja ki a bedobott pénznek.

A közönség a játékszenvedély által elkapatva ennek ellenére továbbra is kitartóan kisérletezett a szerencse automatával.

Most Noviszádon egy elegánsan öltözött ismeretlen fiatalember ügyes módon járt tul az automaták készitőinek az eszén.

Egy dinár nagyságu és sulyu rézlemezeket készitett és azokat dobálta be az automatába.

Addig dobálta be a rézlemezeket, amig az automata ki nem adta magából valamennyi dinárját. Igaz ugyan, hogy tekintélyes számu rézlemezt kellett az ismeretlennek az automatába sülyesztenie, de végül ő győzött és az automata ott maradt egy dinár nélkül, kifosztottan...

Az ismeretlen fiatalember gyorsan sorrajárta valamennyi forgalmas vendéglőt és

minden automatát kifosztott.

Csak akik utána valódi dinárokkal játszottak az automatán, azok vették észre, hogy csalás történt...

A vendéglősök panasszal fordultak az automaták bérlőjéhez, aki felháborodva vette tudomásul, hogy pénzforrásait valami élelmes ember, habár rövid időre is, de elapasztotta...

Egy szélhámos

feltámasztotta Lipót belga király örökségének meséjét

Budapestről jelentik: A főkapitányság bünügyi osztálya néhány nap óta

rejtélyes szélhámost

keres. A fővárosban és a környéki városokban élő Horváth nevü emberek az utóbbi hetek során levelet kaptak egy rejtélyes ismeretlentől. A leviró Gosztonyi Gyula néven irta alá magát és azt közölte, hogy ő az »ügyésze« annak az örökségi ügynek, amely 1910-ben indult meg Magyarországon a belga királyi család ellen és amely most befejezéshez közeledik. Szerinte

félmilliárd pengő a hagyaték

és ez a hatalmas összeg most kerül szétosztásra. A rejtélyes Gosztonyi az örökségi per befejezéséhez hozzájárulást kér levelében a Horváthoktól és jelzi, hogy

rövidesen személyesen is jelentkezik.

Több ilyen levél került a főkapitányság bünügyi osztályára. Itt azonnal utánanéztek, hogy milyen titokzatos belga örökség rejtőzik a levelek hátterében.

AZ ALAPÖTLET

Megállapitották, hogy eddig háromszor bukkant fel az örökség ügye .I Lipót belga király 1909 december 17-én történt halála óta. A király végrendelete állitólag magyar örökösöket is emlitett: ez nyilvánosságra került és a világ nazarénusainak segitségével megindult egy akció azzal a céllal, hogy a belga király állitólagos magyar örökösei a végrendeletben szereplő 365 millió arany frankot megszerezzék. Az igényjogosultság

egy titokzatos esküvő rejtélyes előzményein

alapul.

Vas vármegye egykori alispánjának, szentgyörgyi Horváth Jánosnak leánya, Katalin, a XVII. század végén Enyedy Pálhoz ment feleségül. Enyedy korán meghalt. Özvegye két árvával. Andrással és Máriával egyedül maradt, majd nemsokára férjhez ment Esterházy Lászlóhoz. Második házasságából három gyermek született. Ez a három gyermek örökölte

Horváth alispán és Esterházy László óriási vagyonát,

mig az első házasságból született két gyermeket — a história szerint — kisemmizték, ugyhogy még édesapjuk nevét is elvették tőlük és anyjuk nevén, mint szentgyörgyi Horváthok nőttek fel. A magyarországi igényesek erre a rejtélyes és állitólagas »kisemmizésre« alapitják igényüket s azt állitják, hogy I. Lipót belga király, a »kisemmiző« második férj, Esterházy László egyik leszármazottját, Esterházy Gábor és Grassalkovich Mária leányát, Esterházy Margitot vette feleségül. Ha pedig I. Lipót végrendeletében magyar örökösökről van szó, ezek

nem lehetnek mások, mint szentgyörgyi Horváth Katalin kisemmizett két gyermekének ivadékai.

MIÉRT ÉPPEN HORVÁTHOK?

A furcsa a történetben az, hogy az a most felbukkant leviró, Gosztonyi Gyula, a Horváth nevezetü fővárosi polgároknak irt levelet. Ez azért furcsa, mert azok, akik igényt tartanak az örökségre és be tudják bizonyitani eredeti okiratokkal, hogy szentgyörgyi Horváth Katalintól származtak, ma már

nem viselik a Horváth nevet.

A leszármazás szerint ugyanis a szentgyörgyi Horváth Andrásnak nevezett Enyedy fiu Torda Annát vette feleségül, ebből a házasságból 1731 december 20-án született Anna, aki 1749 julius 14-én Káptalantótiban férjhez ment Raposa Lászlóhoz.

Házasságukból 1764-ben született Raposa Márton, aki 1790 december 2-án megnősült és feleségül vette nemes Szabó Katalint. Az ő gyermekük, Raposa Katalin 1792 juniusában született, majd 1813 január 31-én férjhezment Péterfy Pál Jánoshoz. Elsőszülött fiuk, Péterfy Gábor 1838 április 24-én látta meg a napvilágot és Nemesgulácson 1856 junius 24-én vette feleségül leveldi Kozma Máriát.

Ebből a házasságból kilenc gyermek született. Hat utód nélkül halt meg, a hetedik leánvt Hegedüs Ferencné Péterfy Franciskának hivják, most 61 éves, Keszthelyen a Lehel-utca 22 számu házban lakik. Ő és két elhunyt asszonynővére, Cecilia és Teréz utódai harcolnak az örökségért.

Ezek már természetesen nem szentgyörgyi Horváthok, hanem a következő neveket viselik: Szabó Lajos Sándor, Talabér Ferenc, Darvalits Lajosné, Zuckertel Károlyné, Verasztó Sándorné, Kovács Gáborné, Tóth Jánosné, Hegedüsné két gyermeke: Hegedüs Gyula és Hatvany Imréné Hegedüs Karolin, rajtuk kivül a Jugoszláviában élő Kuzmich Gézáné és Tolics Pálné.

A SZÉLHÁMOS TÉVEDÉSE

A rendőrség tudomása szerint

az »örökösök« délibábot kergettek,

amikor háromszor megpróbáltak akciót inditani a vélt hagyatékért. A háboru után felállitott magyar-belga vegyes döntőbiróság, majd később a magyar királyi felülvizsgáló és kiegyenlitő hivatal már megállapitotta, hogy

a felsorolt örökösök nem örökösök,

azon egyszerü ok miatt, mert I. Lipót belga király felesége nem volt a »kisemmizett« Enyedy-szentgyörgyi Horváth gyermekek második férjének rokona és leszármazottja. Nem volt pedig azért, mert I. Lipót 1816-ban

IV. György angol király leányát, Sarolta hercegnőt, majd ennek halála után Lajos Fülöp francia király leányát, Lujza hercegnőt vette feleségül.

A bünügyi osztály szerint nincs másról szó, mint arról, hogy a titokzatos Gosztonyi Gyula nyilván valamelyik külföldi lapban olvasta az elmult hónapok során a legendás örökség történetét. A világsajtóban ez a história ugyanis időnként felbukkant. Miért? Az egyik örökös, Hegedüs Ferencné Péterfy Franciska nazarénus.

A világ nazarénusai finanszirozzák az örökségi akciót,

mert a keszthelyi öregasszony ennek ellenében az örökség egy részét a nazarénusoknak akarja ajándékozni. Hol itt, hol ott irnak az ügyről. Gosztonyi olvasott nyilván róla. Nem ismerhette olyan pontosan a történetet, mint ahogyan a hatóságok ismerik és mint ahogyan itt közöltük Megakadt a szeme a Horváth néven és jó ötletnek tartja a magyarországi Horváthok megkárositását. Alig várják a főkapitányságon, hogy felbukkanjon valahol az örökösök »ügyésze«. Hacsak azt bizonyitják be róla, hogy akár egy pengőt is felvett az örökség meséjével, a 200-as cella csendje vár a szélhámosra.

Szuboticán szigoru rendszabályokat alkalmaznak a kerékpártolvajok és a járművek megrongálói ellen

A KÖZÖNSÉG TÁMOGATÁSÁT KÉRIK A HATÓSÁGOK

Szuboticáról jelentik: Varga Ernő lakatos segéd szerdán délután a pályaudvarra ment kerékpárján. Varga csak néhány pillanatig hagyta őrizet nélkül kerékpárját, ez az idő azonban ugy látszik éppen elegendőnek bizonyult arra, hogy

ismeretlen tettes ellopja.

Varga amint meggyőződött róla hogy kerékpárjának lába kelt, jelentést tett a rendőrségnek, amely azonnal razziát rendelt el A rendőrség közegei minden kerékpárost feltartóztattak és igazoltattak. Az egyik rendőrnek sikerült is megállitani Varga kerékpárjának eltulajdonitóját, a tolvaj azonban abban a pillanatban, amikor a rendőr megállásra szólitotta fel, hirtelen leugrott a kerékpárról és elmenekült.

A kerékpár igy megkerült, de a tolvajnak nyoma veszett.

Mivel Szuboticán az utóbbi időben bosszantó módon elszaporodtak a kerékpártolvajlások és járműrongálások, a rendőrség szigoru rendszabályokat rendelt el. Igy elhatározták, hogy a jövőben kemény szigorral lépnek fel a kerékpártolvajok és járműrongálók ellen. Több izben megtörtént ugyanis, hogy pillanatra őrizet nélkül hagyott járműveket szemfüles tolvajok leszereltek vagy megrongáltak. A jövőben mindenkit, aki más járművében kárt tesz,

pénz és fogházbüntetéssel sujtanak.

A rendőrség felszólitotta a lakosságot is, hogy minden esetben, amint gyanusan viselkedő egyént vesz észre valamilyen jármű közelében, tegyen jelentést a rendőrőrszemnek. A szuboticai kerékpárosok és járműtulajdonosok nagy megnyugvással vették tudomásul a rendőrség intézkedését.

»—« o »—« o »—« o »—« o »—« o »—«o

BEUGROTT

A rikkancs ordit:

— Nagy rejtély! Ötven áldozat!

Egy ur megveszi a lapot, belenéz, aztán igy szól:

— Hiszen nincs itt benne semmi olyasmi.

— Éppen ez a rejtély és urságod az ötvenegyedik áldozat...

HÍREK

MELEGEBB, RÉSZBEN FELHŐS IDŐ VÁRHATÓ

Jugoszlávia egész területén kiderült csak a legtávolabbi keleten volt felhős idő. A genovai öbölben fellépő depresszió következtében Jugoszlávia északnyugati részein ismét felhős volt az idő. A tengermelléken megszünt a bóra. Az ország belsejében mindenhol fagy volt. A legalacsonyabb hőmérsiklet Kupresen —12 fok, a legmagasabb Dubrovnikban 11 fok volt.

Időjóslás: Melegebb, részben felhős idő várható.

— **Elmarad a noviszádi Daloskör szombatra tervezett vacsorája.** A noviszádi Polgári Magyar Daloskör szombat estére tervezett vacsorája elmarad, illetve később fogják megtartani.

—o—

A hadkötelesek jelentkezése Szomborban. Vasárnap március 26-án reggel 7 órakor az összes hadkötelesek valamint a ló és ökör leszolgáltatásra, a fuvarozásra kötelezettek, a szombori vásártéren jelentkezni tartoznak, ahol megkapják katonai beosztásukat. Jelentkezni tartoznak az 1889-től 1918-ig születettek, akik katonák voltak, vagy mint családfentartók mentesültek a szolgálat alól. Mindenki köteles magával hozni a katonai iratokat (könyvecskét). Büntetés vár arra, aki a jelentkezésnek nem tesz eleget.

— **Hütlen lett a vadházastárs.** Érzékenyen megkárositotta Lóczi Antal feketicsi lakós özv Barna Péterné Koncz Rozáliát, akivel már két évtized óta éldegélt vadházasságban. Lóczi a napokban azzal bucsuzott hazulról, hogy ügyei rendezése végett Csurugra utazik, ahonnan hamarosan visszatér. Távozása után vette észre Barnáné, hogy Lóczi magával vitte fiának, Barna Péter szabóiparosnak megtakaritott 4000 dinárját is, majd megtudta, hogy Lóczinak eszeágában sincs visszatérni. Barnáné feljelentést adott be a hütlen vadházastárs ellen

— **Székrekedésnél és emésztési zavaroknál igyunk reggel éhgyomorra egy pohár természetes »Ferenc József« keserüvizet Registr od Ministarsztva szoc pol. i Nar Zdr S br. 85 od 154 25 V.**

— **Megöltek egy kisfiut.** Bogojevóról jelentik: A bogojevói homokmunkások a vasuthoz közel fekvő ugynevezett Szakadélyban gyermekholttestet leltek. Azonnal értesitették a hatóságot és a helyszinre kiszállt bizottság orvosa megállapitotta, hogy a halott egy 1 hónapos fiugyermek, akit élve dobtak a vizbe A szerencsétlen csecsemő száját nagy zsebkendővel kötötték be mielőtt a vizbe dobták A holttestet beszállitották a hullaházba egyuttal széleskörü nyomozás indult a lelketlen tettes kézrekeritésére.

— **Nehéz a lejtőről a jó utra térni.** A szombori törvényszéken most tárgyalták Lukics György többszörösen büntetett 29 éves kulai születésü csavargó lopási ügyét. Lukics ellen az volt a vád, hogy a mult év október 26-án a zmajevác vásáron Hordós József zsebéből ellopott 200 dinárt Amikor Mijics Aleksza szolgabirósági tisztviselő a lopáson tettenérte, a tisztviselőt megtámadta és sulyosan megsebesitette Lukics a tárgyaláson beismerte tettét és azzal védekezett, hogy kényszerüségből lopott, mert mint többszörösen büntetett embernek senki sem akart munkát adni és igy nem maradt hátra más, mint a lopás. A biróság megállapitotta, hogy Lukics 1937 óta rendszeresen kerüli a munkát, ehelyett csavargással tölti idejét Erre való tekintettel 13 havi szigoritott fogházbüntetésre itélték.

Szem-lenyomat

A modern rendőri nyomozás uj bizonyitékot talált a személyazonosság igazolására, a szem-lenyomatot A szem recehártyáján levő vérsejtek fotografiája ez és a tudomány megállapitása szerint nincs két ember, akinél teljesen azonos volna. A fiatal kortól az öreg korig is alig van változásnak kitéve a vérsejtek elhelyezkedését mutató képlet. Annyira egyéni mindenkinél, akár az ujjlenyomat, ugyhogy kétségtelen pontossággal megállapitható belőle a személyazonosság. Mesterséges külső behatással sem lehet a vérsejtecskék elhelyezkedésén változtatni, minden erre irányuló kisérlet veszélyezteti a látóképességet.

A büntettesek felkutatásában általában fontos szerepet játszik a szem és a tekintet. W. B. Barker, a manchesteri technológia tanára, hires látszerész, érdekesen bizonyitotta a minap szakkörök előtt, mennyire megkönnyitették a látszerészek nagy bünesetek kinyomozását. Nemcsak a recehártya fotografiája, hanem a szemhéj és szemöldök, valamint a szemizmok reakciója is sokat elárul. A bünözőknek tehát a jövőben óvatosabbaknak kell lenniök Mert egy őszinte tekintet, ha szakértővel állnak szemben, könnyen árulója lehet rejtett bünös szándékoknak.

— **KUPUSZINAI HIREK.** Gavrilovics Ottó apatinjárási képviselő Kupuszinán járt és a község lakosainak kérésére megigérte, hogy az illetékeseknél közbenjár, hogy a Bácskimonostor és Kupuszina között az országutat köveztessék ki Az uj kövesut Kupuszina lakossága részére nagy jelentőségü lenne — A község lakossága szerződést kötött a helybeli konzervgyárral 200 vagon paradicsom termesztésére A gyár a paradicsom métermázsájáért 42 dinárt fizet.

— **Hová lett a sonka?** A noviszádi törvényszéken tegnap délután tárgyalta Makszimovics Szvetiszláv büntetőbiró hármastanácsa Kerekes András kertész, Nagy Lajos szobafestő és Wolff Mátyás noviszádi munkás betörésének ügyét. A vádirat szerint Kerekesék ez év január 23-ra virradó éjjel betörtek Kovács János házába és Kovács eléstárából sonkákat és nagymennyiségü kolbászt vittek el. A vádlottak a tárgyaláson beismerésben voltak, de kijelentették, hogy csak kolbászt vittek el, a sonkákat nem bántották. A biróság a tanuvallomások és párbeszédek elhangzása után Kerekest 45, Nagyot 50 napi szigoritott fogházra itélte, de arra való tekintettel, hogy ezt az időt a vizsgálati fogságban már kitöltötték, elrendelték mindkettőjük azonnali szabadlábrahelyezését. Wolff Mátyást, mint visszaeső bünöst, a biróság egyévi szigoritott fogházra itélte, a vizsgálati fogságban töltött időt nála is beszámitják.

SORSJEGYET

az ápr. 14-i első osztály húzására vásároljunk vagy rendeljünk postán a meghatalmazott főelárusitónál

Lustig Lajos bankűzletében

Noviszád, Kralja Aleksandra 13.

Az uj játékterv az eddiginél is kedvezőbb nyerési esélyeket nyujt

— **Nőmozgalom Szomborban.** A nőmozgalom hivei Szomborban vasárnap 5 órakor ünnepélyes gyülést tartottak a városháza nagytermében. A gyülésen Banica Ljubica a mozgalom elnöknője előadást tartott »Életünk értelméről és céljáról«. Azután Mira Kovacsics Dernelicsné előadta »A Mursa fájdalmait« Zubkovics Maja zongora kisérete mellett. Végül Tapavica Mira szavalata zárta be a müsort, Makszimovics D.: Az ifjuság könyörgését adta elő.

»—« o »—« o »—« o »—« o »—« o »—«o

TÁRSASJÁTÉK

A beteg a mütőasztalon fekszik, amikor belép a professzor bemosakodva, beöltözve, az előirt maszkba. A páciens vigyorogva megszólal:

— Tanár ur, leveheti az álarcot. Megismertem.

EGYRE DAGAD A VALUTA CSEMPÉSZÉSI ÜGY:

Valutát külföldre vinni kriminális
Ámde mint kereset ez fenomenális
A sok pénzt kiviszik ők a határon tul
És ottan eladják ők azt hat áron tul.

SANYARU VENDEL.

«««« ✶ »»»»

— **BÁCSKOGRADISTEI HIREK.** Az elöljáróság fölhivja a polgárságot, hogy akik a nyáron selyemhernyó tenyésztéssel kivánnak foglalkozni, jelentkezzenek Gucunszki Vászónál, ahol megkapják a kivánt utasitásokat és szükséges tudnivalókat. — Bácskogradistén megalakult a hadirokkantak egyesülete Az egyesület elnöke Miládinov Rádó alelnöke Nagy Mátyás, pénztárosa Magyar Sándor, jegyzője Petrovics Sztankó. Választmányi tagok: Szekulics Láza, Vinkovics Kálmán, Szubotin Gyókó, Rideg János. A hadiözvegyek képviseletében Haris Sztána és Nacsa Julianna lettek a választmány tagjai.

— **Meghivó.** A noviszádi »Cecilia« egyházi énekkar összes (női és férfi) tagjait kérem, hogy a ma, pénteken este 8—9-ig tartandó összpróbára eljönni sziveskedjenek. Karnagy.

— **Női tavaszi kabátok, a legujabb modellek, nagy választékban jutányos áron kaphatók Fischer J. és Fia cégnél Noviszádon.**

— **MOLI HIREK.** A moli Keresztes Ifjusági Egyesület mükedvelői husvétkor Varga Lajos vendéglőjében előadják a Gyurkovics lányok cimü vigjátékot. Az előadás iránt máris nagy érdeklődés nyilvánul meg. — Halász István csónakját a Tiszán ismeretlen tettesek ellopták. A rendőrség a lopás ügyében vizsgálatot inditott.

— **Flohr a kemeri nemzetközi verseny győztese** A kemeri fürdőn rendezett nemzetközi mesterverseny befejeződött. Az első dijat Flohr nyerte 12 ponttal, a további helyezések: Stahlberg és Szabó 11, Mikenas 10 1/2, Böök 10, Feygin 9, Bogoljubov 8 1/2 Dreisberg 6 1/2, Hassenfuss 6, Apschenek és Melgailis 5 1/2, Koblenz és Solmanis 5, Bezrucsko 4 és Ozols 2 1/2 pont.

— **Halálozás.** Noviszádon 77 esztendős korában elhunyt Jakobovics Mór zenetanár Több évtizedes becsületes munkálkodása során generációkat nevelt Jakobovics Mór a zenekulturának, tanitványai közül igen sokan hirneves zenészekké váltak. Az elhunytat nagy részvéttel temették el a noviszádi izraelita temetőbe. Jakobovics Mórt családja és kiterjedt rokonsága gyászolja

— **MALIIGYOSI HIREK.** A Keresztes Egyesület választmánya elhatározta, hogy az uj alapszabályok alapján nagyszabásu mozgalmat indit az egyesület ujjászervezésére. — Koncz Dezső szabósegéd a lakásán elcsuszott és a balkezén sulyos sérülést szenvedett.

A hosszú élet titka?

Erre a kérdésre fe'el a „FŐ AZ EGÉSZSÉG" cimü orvosi mű, amit húsvéti számunkhoz INGYEN mellékelünk

Topolai küldöttségek a földmivelési miniszternél

A topolai gazdakör küldöttsége Mikuska Mihály elnök vezetésével tegnap Beográdban járt, ahol Fodor Gellért járási képviselő Beslics Nikola földmüvelési miniszterhez vezette a topolai gazdákat. A topolaiak a május 18-i lókiállitásra kérték a miniszter támogatását. Beslics Nikola földmüvelési miniszter kijelentette, hogy huszonötezer dinárral támogatja a topolai lókiállitást.

A roglaticai dobrovoljácok küldöttségét ugyancsak Fodor Gellért vezette a földmüvelési miniszterhez. A dobrovoljácok azt kérték, hogy a minisztérium fizesse ki annak a cséplőgépnek a hátralékos árát, amit a dobrovoljácok tavaly megvettek. A földmüvelési miniszter kijelentette, hogy ötvenezer dinárt juttat a dobrovoljácoknak a cséplőgép hátralevő részletének kifizetésére.

Jugoszlávia a béke legbiztosabb oszlopa

MONDTA A MAGYAR KÜLÜGYMINISZTER

A Newyork Times Budapestre kiküldött külön tudósitója beszélgetést folytatott gróf Csáky István magyar külügyminiszterrel. Csáky gróf az amerikai ujságirónak tett nyilatkozatában kijelentette, hogy nem hisz a Románia ellen foganatositandó német nyomásról, akár közvetlenül, akár Magyarországon keresztül.

A Magyarország és Románia között Kárpátalja kérdésében támadt vita ügyében hangoztatta gróf Csáky, hogy mindent meg fog tenni a két ország közötti jó viszony fenntartása és megjavitása érdekében.

Nyilatkozata végén gróf Csáky különösen Jugoszlávia mérsékletét emelte ki, amely bizonyitékát adta, hogy Európa e részében a béke legbiztosabb oszlopa. (A. A.)

SZINHÁZ-FILM

Három beográdi nagy mozi hetek óta a bécsi »keringőkirály« filmjét vetíti

Gigli Verdi-jimjének nagy sikere

— Saját munkatársunktól —

Beográd, március 23.

A beográdi moziéletet és a filmszallag varázslatát a hat prömiermozi müsora dönti el. Helyesebben az amerikai és a francia filmujdonságok. Hetek óta egyetlenegy uj német film sem került müsorra. Csupán a repriz és a külvárosi mozik emlékeztetnek arra, hogy volt idő, amikor még a derék Slezák mókáinak és Hörbiger behizelgően kedves közvetlenségének örülhettünk.

A beográdi moziélet megkomolyodott.

Egyre több és vonzóbb az a film, amely a mindennapi élet nagy kérdéseihez nyul. Ami szórakozás, derü, az is a valóság filmje. Életrajzfilmek. Ilyen életrajz filmként hat

a bécsi keringőkirály életének kimagaslóbb eseményeiről készült amerikai film.

Két hét óta három prömiermoziban kerül bemutatóra az »Utolsó keringő«, amely a nagyközönségből inkább csodálatot, mint tetszést váltott ki. Mert csodálatos is, hogy az amerikai filmtrösztök a vékony meséhez mily apparátussal nyulnak s a bécsi kedély egyszerü világát milyen amerikaias eszközökkel fokozzák. A fiatal Johann Strauss alkalmi zenekarából a mai fogalmaknak megfelelő jazz-zenekart formálnak. Általában azt hiszik, hogy a bécsi keringő őse a mai szakszofonos keringőnek, amire pedig a keringő hajdani lendületét aligha lehet táncolni. Tagadhatatlan azonban, hogy ennek a nagyszerü felkészültséggel kiállitott filmnek

olyan finom lirikus jelenetei vannak,

amelyek az egykori bécsi hangulatot árasztó legjobb német filmekre emlékeztetnek.

Másik nagy élményünk a Verdi életéről irott nagy olasz zenei film volt. Évente alig öt-hat olasz film kerül el Jugoszláviába. Amit azonban levetitenek, az

valóban nagyszerü élmény.

Legutóbb Scipio Africanus pun hábo ruinak monumentális csatafilmjét láttuk, a filmrendezés csucspontjára elérő ütközetet Hannibál csapatai ellen, amilyenre a tömegeket felvonultató nagy amerikai filmek is alig tudnak példát mutatni. A Verdi-film az olasz énekmüvészet nagyszerü felvonulása, az örök szépségü Verdi-operák tökéletes bemutatása, hiszen a világhirü milanói »Scala« Verdi előadásait hozza, az élen

Benjamino Giglivel

a világ mai legjobb Verdi énekesével. Sorozatos operaelőadások pótléka ez a film, egyben értékes zenei tanulmány máig is legkedvesebb komponistánkról, akinek fülbemászó operarészletei állandóan kisérnek bennünket.

Az amerikai filmek közül Fanny Hurstnek, a világhirü amerikai regényirónőnek nagy regényéből, a »Négy nővér«-ből készült »Laemmle tanár ur négy leánya« cimü filmnek van sikere. Nem is csoda. Az állandóan fokozódó hatásu, eleven filmnek csodaszép négy filmszereplőnője van, valóságos felvonulása azoknak a szépségkirálynőknek, akikért Beográd apraja-nagyja rajong. Mig a repriz mozik a Tarzan-filmeket és a bájos Shirley Temple kedves történetkéit pergetik, addig a bemutatómozik még husvét előtt több nagy slágert hoznak ki Jön egy uj Bergner-film, amely már Londonban készült. A müvésznő természetesen már angolul beszél. Vele egyidőben kerül bemutatóra

az utóbbi évek legnagyobb könyvsikeréből, az »A réztábla a kapu alatt«-ból készült film,

amely Cronin regénye nyomán az angol orvos-társadalom mai helyzetébe oly élesen világit be. Mindkét bemutatót nagy várakozás előzi meg Bizonyos, hogy a beográdi forgatás után az ország valamennyi filmszinházában is vetiteni fogják.

***

Nagysikerünek igérkezik a „Ha elmennek a regruták" második noviszádi előadása

A Református Olvasókör szinpadán

Mint már többizben jelentettük, a noviszádi telepi Olvasó- és Gazdakör vasárnap délután 3 órai kezdettel a Református Olvasókör nagytermében ismét szinre hozza Janesuskó Gábor »Ha elmennek a regruták« cimü népszinmüvét. Az előadás iránt olyan nagyfoku érdeklődés nyilvánul meg, hogy a rendezőség rekordszámu közönséglátogatásra számit.

A telepi Olvasó- és Gazdakörnek másféléves eddigi müködése alatt sikerült összehozni teljesen uj mükedvelőegyüttest, amelynek a »Ha elmennek a regruták« előadása az egyik legnagyobb sikere. A próbák a második előadásra Siha István rendező felügyelete alatt serényen folynak és kilátás van arra, hogy a második előadás is nagy sikert eredményez.

Jegyek elővételben Libis J. csemegeüzletében és a Református Olvasókörben kaphatók.

Kitünően sikerült kulturest a szuboticai Magyar Olvasókörben. Szuboticáról jelentik: Szerdán este nagysikerü kulturest volt a szuboticai Magyar Olvasókörben Az est keretében Garay Béla, a közismert színész nagy érdeklődés mellett kitünő előadást tartott Bleha Lujzáról. Kun Szabó Dezsőné Ullreich Irén zongorakisérete mellett óriási sikert aratott magyar dalaival, amelyeket a nagyszámu közönség többször megismételtetett.

Előadás a kertészetről a noviszádi külső Katolikus Olvasókörben. A noviszádi külső Katolikus Olvasókör vasárnap, március 26 án délután 4 órai kezdettel Epres uccai otthonában kulturelőadást rendez, amelynek keretében Begovics István ismert noviszádi kertész, az egyesület elnöke előadást tart a kertészetről. Az előadás iránt Noviszádon élénk érdeklődés nyilvánul meg. Belépődij nincs.

SPORT

A NOVISZÁDI ALSZÖVETSÉG HIREI

A noviszádi labdarugó alszövetség igazgató tanácsa szerdán este megtartott ülésén tehnikai okokból elhalasztotta a vasárnapra kisorsolt ifjusági bajnoki mérkőzéseket.

A titeli Gragyanszki lemondta a vasárnapi bajnoki mérkőzést a Temerini SK ellen, a TSK tehát játék nélkül 3:0 arányban és 2 ponttal nyeri a mérkőzést.

A NAK bejelentette, hogy az isztra elleni mérkőzésen 3 játékosa megsérült s kérte számukra a kezelési költséget a játékosbiztositási alapból.

Foglalkozott végül a tanács azokkal a támadásokkal, amelyek az alszövetség vezetőségét egyes lapok részéről érik s elhatározta, hogy a támadásokra a hivatalos lapban felel.

BIRÓKÜLDÉS A VASÁRNAPI MÉRKŐZÉSEKRE

Noviszádi alszövetség: Vojvodina—NAK Radonics mérnök, ZsSK-Mácsva: Janosics, Textil-Livnicsár: Gaál, Rapid—Karagyorgye: Bramberger, Makkabi—Szlávia: Momirov, Trgovacski—NFK Weinberg, Obilics—Szlávia Hajdu, Szlovácski-Tátra: Jokszics, Jugovics—gyurgyevói Bácska: Katanszki, Gragyanszki—Temerini SK: Huszka, Hajduk—Borac: Pastyán, Rudar—Radnicski: Eszes, Szlávia—Ingvijai SK: Petrovics Petar, Podrinye—Trgovacski: Petrovics Milenkó, Zanatlia—LSK: Jovanovics Gyole.

Szuboticai alszövetség: Sport—ZsAK (szombaton): Metz, Bácska-SzMTC Rackov, SzAND—Bunyevác: Tamási, Bezdáni SE—sztáribecsei Gragyanszki: Sztankovics, Jugoszlovén—Dulcisz: Neverkla, Apatin SK—Szentai AK: Sonnenberg, kulai JSK—Odzsaci SC: Radovanovics. Barátságos és serlegmérkőzések: Szrpszkimileticsi SC-kulai Hajduk Mihók, Csantaviri AK—Bela Zvezda: Tapavicski, Bácskogradistei AK—Szrbobráni SK Milovanovics.

Magyar nemzeti bajnokság: Hungária — Ferencváros: Vass, Nemzeti—Taxisok Barna, Ujpest—Szolnoki MÁV: Majorszky, Kispest—Elektromos: Gerő, Budafok-Phöbus: Széchi, Zugló—Szeged: Biró Sándor.

SZOMBATON EGY, VASÁRNAP KÉT ELSŐOSZTÁLYU BAJNOKI LESZ SZUBOTICÁN.

Miután az elmult vasárnap Szuboticán elmaradtak az elsőosztályu bajnoki mérkőzések, a Bácska—SzMTC meccset vasárnap játsszák le, mig a ZsAK—Sport mérkőzést szombatra hozzák előre. Ezek szerint szombaton délután fél négy órakor a Stadionban a ZsAK és a Sport csapatai mérik össze az erejüket, vasárnap a Bácska pályán a Bácska a Vasasokkal, a SzAND sport telepén pedig a pirosfehérek a Bunyevácczal küzdenek a bajnoki pontokért. A vasárnapi mérkőzések is fél négy órakor kezdődnek.

A NAK HUSVÉTKOR NAGY KERÉKPÁROS VERSENYT RENDEZ

A NAK kerékpáros szakosztálya szerdán este megtartott ülésén elhatározta, hogy husvét első napján nagyszabásu versenyt rendez, amelyre a következő egyesületek kapnak meghivót: Avala és Fortuna Beograd, Buducsnoszt Petrovgrád, SzAND Szubotica, sztáribecsei Gragyanszki, valamint a bácskatopolai és szombori kerékpáros egyesületek. Ha a fentieken kivül volna még egyesület a Dunabánságban, amely kerékpárral foglalkozik, a NAK szakosztálya kéri, küldjék be a cimüket, hogy érintkezésbe léphessen velük. A NAK szakosztálya készséggel segit minden egyesületnek a kerékpáros szakosztály megalakitásában. — Vasárnap reggel 8 órakor a noviszád-sztáribecsei utvonalon edzést rendez a NAK s a szakosztályvezetőség kéri, hogy az emlitett időben Pavlik József versenyző okvetlenül jelenjék meg a beltéri templomnál.

AZ OSTMARK BAJNOKSÁGA

1. Admira	18	12	4	2	62:20	28
2. Wacker	18	12	2	4	52:27	26
3. Rapid	18	11	3	4	60:29	25
4. WSC	17	9	4	4	38:28	22
5. Vienna	18	9	4	5	47:37	22
6. Ausztria	18	9	3	6	55:40	21
7. Fiat	13	6	3	9	47:50	15
8. Grazer SC	18	5	1	12	34:53	11
9. Steyr	18	2	0	16	22:75	4
10. W. Neustadt	17	2	0	15	17:75	4

Rövid sporthirek

A feketicsi Spárta vasárnap délután Feketicsen barátságos mérkőzést játszik a pasicsevói Konkordiával.

A Vojvodina—NAK mérkőzés legjobb játékosának a noviszádi Krsztics Szima-cég (Kralya Petra I. ucca 7.) fimon Bantam-márkáju kalapot ajánlott fel. A zsüri elnöke egy szövetségi biró lesz, tagjai a NAK és a Vojvodina 2—2 megbizottja.

Az oszijeki alszövetség vasárnap tartja meg nagy érdeklődéssel várt közgyülését, amelyen eldől, hogy az alszövetség a jövőben milyen magatartást tanusitson a JNSz-szel szemben.

A magyar válogatott szerdán este hazaérkezett Corkból. Valamennyi játékos sérülése rendbe jött, csak Korányi nem játszhat 2—3 hétig.

A Kecskeméti AC Borbély János és Borbély Ferenc személyében két volt prágai játékost igazoltatott. Előbbi a Szlávia, utóbbi a Spárta tagja volt, de a Felvidék visszacsatolásával mindketten magyar állampolgárok lettek.

A cseh sport, mint tegnap már jelentettük, a német birodalomban is megtartja önállóságát s kifelé az olimpiai vagy világbajnoki versenyeken ugyanugy a saját zászlaja alatt vonulhat fel, mint például Ausztrália vagy Kanada, amelyek a brit világbirodalomba tartoznak.

ASZTALI TENISZ

A NAK összes játékosait kérem, hogy ma este félnyolc órára jelenjenek meg a Katolikus Körben fontos megbeszélésre. — A szakosztályvezető.

!!!

A tekéző sport hírei

A Bácskogradistei AK vasárnap a sztáribecsei Jedinsztvóval, a Fortuna és a Szloga pedig a sztáribecsei Farinával játszik bajnoki mérkőzést.

Biróküldés a sztáribecsei alszövetség vasárnapi mérkőzéseire. Szrbobráni Jedinsztvo—adai Jugoszlovén: Rót, szrbobráni Jedinsztvo—sztáribecsei Jugoszlovén II: Róth, adai IKK—sztáribecsei Napred I: Rajsli, adai Szloga—sztáribecsei Napred II: Rajsli, sztáribecsei Juventusz—petrovoszelói Gragyanszki: Táncos, sztáribecsei Zanatliapetrovoszelói Gragyanszki II: Korhec, sztáribecsei Vojvodina—Bácskorgradistei AK: Kardos, sztáribecsei Jedinsztvo—Bácskogradistei AK: Kardos, Novibecsei IKK—Sztáribecsei IKK: Csányi, Bácskogradistei Kat. Olvasókör—sztáribecsei Borbély KK: Huszár, bácskogradistei Fortuna—sztáribecsei Farina: Huszár, bácskogradistei Szloga—sztáribecsei Farina I: Risztics

»—« o »—« o »—« o »—« o »—« o »—«o

NEMES BOSSZU

— Csomagot viszek a szomszéd faluba, a postára — mondja a falusi atyafi az idegennek.

— Hát még postahivatal sincs a maguk falujában?

— Dehogy nincs — hangzik a válasz, — de a postás sem vesz tőlem se tejet, se zöldséget...

KÖZGAZDASÁG

Az arany utja

Végig a világon — A nyugtalankodó arany utján — A munició és az arany összefüggése — London az aranypiac középpontjában

— Saját munkatársunktól —

A világ aranytermelése, amely 1937-ben majdnem 35 millió finom unciát tett ki, 1938-ban már közel járt a 37 millió unciához. Több mint öt százalékos volt az emelkedés, ami azonban nem feltünő jelenség. Az utóbbi években minden állam a lehető legnagyobb mértékig növeli aranytermelését. Majdnem olyan lázas tevékenységgel, mint amilyen arányban a fegyverkezést, amely hova-tovább a világ aranykészletében a legfurcsább eltolódást fogja okozni. Amelyik állam a legtöbb gyilkoló szerszámot és municiót szállitja, annak lesz a legnagyobb aranykészlete.

Az 1938. évi aranytermelés statisztikája a következőek szerint alakul. Termelt, millió unciában:

Délafrika egyesült államai	12
Oroszország	5
Kanada	4.5
Egyesült Államok	4
Ausztrália	2
Más államok	9.5

Ha a más államok tulajdonképeni hovatartozandóságát nem kutatjuk, akkor is megállapithatjuk, hogy a világ aranytermeléséből még mindig

legalább a felét a brit világbirodalom termeli,

amelynek életében, — bár a kizárólagos aranyvalutáról régen letért, — az arany még mindig döntő szerepet játszik. A termelőhelyek azonban nem azonosak azokkal a nagy kapitalista központokkal, amelyeket az arany irányit. Épen ezért az arany termelésének jelentőségénél sokkal fontosabb az aranyforgalom menete és elosztása. Ezt nem utolsó sorban még mindig a pénz aranyfedezetének kérdése irányitja. Az arany ugyanis a legérzékenyebb szeizmográf. Sokkal érzékenyebb, mint a legfinomabb, a legnemesebb emberi szerv. Sokkal előbb

megérzi az államélet bizonytalanságát, mint a világ vezető külpolitikusai.

A legkisebb neszre vándorutjára indul. Keresi a biztonságot s ezért helyét, otthonát sürün változtatja. Az arany hütlen. Hütlensége annál könnyebb, mert utlevélre sincs szüksége. Vándorlását senki sem korlátozhatja, de ha megpróbálnák, egérutjának száma felmérhetetlen. Ha nem mehet ki aranyrudakban, kimegy jeggyürüben, dukátban, porban, hamisnak látszó aranyporban, sőt a nemzetközi triptikkel közlekedő autó aranyból vert hütőberendezése formájában, amit vékony nikkelréteg borit.

Ez év első két hónapjában a legnagyobb aranypiac London. Csökkenőben volt a dollár, tehát az érdeklődés régen nem látott arányokig ismét az arany felé fordult. A tavalyi nyár régi külpolitikai bonyodalmak lázas arany napjaira emlékeztetnek

a közeli hetek londoni aranyforgalma.

Cseh-Szlovákia sorsának megpecsételésével ujra szinte pánikszerüen vásároltak. Eleinte még tartózkodó volt a vétel. A nemzetközi bonyodalom tulfeszitettnek látszott. Félő volt, ha rögtön bekövetkezik, az aranyrekvirálás sem fog elmaradni. Megnyiltak tehát a páncélszekrények és a londoni arany eluszni készült az U. S. A-ba, Kanadába, mig a délafrikai arany odahaza maradt. Nem merte a kockázatos tengeri utat megtenni. Ma már csendesebb a válságvihar és az aranyvétel is fokozódik. Ami tengerentulra ment, az nem jön ugyan vissza. A newyorki bankok páncélszekrényei még mindig biztosabbak, mint a londoniak, de aki csak teheti, aranyat vásárol.

Ma az aranykészlet körülbelül igy áll:

Amerikai Egyesült Államokban	16
Angliában	4
Franciaországban	3
Japánban	2

milliárd aranydollárnak megfelelő aranykészlet van. Japán aranyvesztesége igen feltünő. 1938. év közepén még annyi aranya volt, mint Franciaországnak.

o»—« o »—« o »—« o »—« o »—« o »—«

Fizessen elő a Reggeli Ujságra

»—« o »—« o »—« o »—« o »—« o »—«o

(89)

Nem telt bele pár perc, felgyülekeztek az emeletre valamennyien.

A kaput lent bezárták, s a várkastély őrizetlen maradt.

De mi a pokolért is őrizzék? Kurucnak, törökneк hire-hamva sincs a vidéken, holnap már Munkács is megadja magát, mint táborszerte beszélik.

Hajrá tehát, mig csak torkig nem lesznek borral és öleléssel!

Mig Karafa hortyogva tartott Munkács felé, a várkastélyban megkezdődött a szilaj katonativornyák egyike, amelyektől Ujhelyi Erzsébet a Tábori Erzsók nevet nyerte...

*

Másnap reggel — január 15-e volt — Ilona gyülésre hivatta össze a vár egész őrségét.

Némán, komoly arccal sereglettek össze a várudvaron az erős ség hős védelmezői, akik már tudták, hogy Munkács sorsáról lesz szó. Az alkudozás, a nagy követjárás nem maradhatott titokban; csak a föltételeket nem ismerték még az alantasabb tisztek és a katonák.

Nyolc órakor Radics András jelentette a fejedelemasszonynak, hogy a vár népe összegyülekezett.

Ilona fekete prémes bundát öltött, ugyanilyet adott gyermekeire is, aztán velük együtt az udvarra ment.

Ennek az audienciás ház felé eső oldalán emelvény volt fölállitva, a fejedelemasszony és gyermekei számára. Az emelvény közepén karosszék állott, előtte fekete ébenfaasztal.

Mikor a fejedelemasszony a két gyermektől kisérve megjelent az emelvényen, halk moraj futott végig a tömött sorokon s ezer és ezer szempár tapadt áhitatos szeretettel az özvegyre és árváira.

Juliánka már nagyocska leány volt s gyönyörü alakkal és arcvonásokkal áldotta meg a Teremtő. Ferkó még csak tizenharmadik évében járt, de nagynövésü, korán fejlett fiu volt, most már egész kis dalia.

Oldalán atyjának, I. Rákóczi Ferenc fejedelemnek a kardját viselte.

— Vitézek, — csendült meg Ilona dallamos hangja, amely most csupa bánat volt, — kigyelmetek tudják, hogy Munkács helyzete tarthatatlan. A várkormány tanácsára tehát elhatároztuk, hogy tisztességes föltételekkel békét kötünk az ostromlókkal.

A tömegben nagy mozgás támadt.

— Tehát igaz! Csakugyan föladják a várat! — ez a fölismerés és megdöbbenés tükröződött minden arcon.

— A föltételeket Absolon és Radics uraim már megállapitották — folytatta a fejedelemasszony — s ime, már irásba is foglaltattak.

Kebléből elővonta a végzetes papirtekercset.

— Mindjárt hallani fogják kigyelmetek a békepontokat. A teljes hatalommal fölruházott gróf Karafa Antal tábornok ma délelőtt tiz óráig tartja fönt ezt az ajánlatát. A öntésnek tehát most rögtön meg kell történnie.

Karafa nevére nagy mozgás támadt a tömegben, a sürgősség hallatára azonban mindenki elcsöndesedett és feszülten figyelt.

— Természetes, hogy a föltételeket mindannyiunknak ismerni kell, — szólott tovább a fejedelemasszony, — mert közösen és együttesen vállalkoztunk a vár védelmére is. A legkisebbnek épp annyi szava van a békekötéshez, mint a legnagyobbnak. Tudják meg hát kigyelmetek, mi a megegyezés. Kancellár uram, olvassa föl!

Absolon az emelvényre lépett s átvevén Ilonától az okmányt, rögtön fölolvasásához fogott.

Az első pont hallatára, amely a fejedelemasszony és az árvák szabadságának, jogainak és vagyonának biztositásáról szólt, örvendező ujjongás fogadta.

A második pont is, amely a vár őrség sorsáról intézkedett, általános megelégedéssel és helyeslés sel találkozott.

De midőn arra a pontra került a sor, amely Thököli Imrét kizárta a békéből, sőt ingóságait és fő ként az atnámét elkobozni rendelte, halotti csönd támadt és keserü bánat tükröződött minden arcon.

Ilona nem tudta, hogy ezt is belefoglalták a föltételekbe.

Arcát halálos sápadtság borította el, majd piros harag gyult ki rajta.

Fölemelkedett a karosszékből s pár pillanatig mozdulatlanul állt.

Aztán szivettépő hangon fölkiáltott:

—Hát annyira jutottam, hogy magamnak kell aláirnom szivemuram kárhoztatását!

Szeméből könnyek törtek elő s visszahanyatlott a karosszékbe. Ferenc és Julianka kétoldalt átkarolta s arcát és kezét csókolgatta.

Az egész gyülekezetben szem nem maradt szárazon.

— Ezek a békepontozatok, — kiáltotta most harsányan Absolon — és én nyugodt lélekkel tanácsolom a méltóságos fejedelemasszony őnagyságának, hogy irja alá. Kérem a kigyelmetek hozzájárulását is. Egy pont van, amely sulyosnak látszik, a fejedelem ur őnagyságára vonatkozó. De ennek őrá semmi kihatása sincs. Ingóságai és az atnámé vannak csak

Jugoszlávia behozatalának nagyobb felét a megnagyobbodott német birodalom szállitja

A jugoszláviai behozatal 50.05 százaléka a mai Németországra esik

Néhány nappal ezelőtt ismertettük Jugoszlávia kivitelét a megnagyobbodott Németországba. Ma viszont Jugoszlávia behozatalára vonatkozó statisztikai adatokat közöljük, amiből kitünik, hogy Jugoszlávia behozatalának nagyobb része a megnagyobbodott német birodalomból érkezik. Jugoszlávia behozatala az elmult évben a most Németországhoz tartozó területekről a következő volt:

	Mil. din.	az összbehozatal %
Németország	1 613.0	32 52%
Csehszlovákia	530.0	10.65%
Ausztria	342.5	6.88%
Összesen	2.490.5	50.05%

Az egyes cikkek behozatala a mai Németország területéről, összehasonlitva a többi államokból jövő behozatallal, a következő:

	Behozatal a mai Németországból millió dinárban	összes behozatal	Németországra esik
Mezőgazdasági termények	6.7	569.1	1,17%
állattenyésztési termények	12.6	295.5	4,26%
erdészeti termények	4.2	23.5	18.00%
mezőgazdasági ipari termények	1.5	18.6	8,06%
egyéb élelmicikkek	1.6	4.9	32.65%
bányatermékek, kőolaj és termékeik	170.7	380.2	44.89%
feldolgozott viaszk stb.	5.7	20.5	27.80%
vegyészeti és gyógyszerészeti cikkek	179.0	305.5	58.59%
gyapot és termékei	232.8	523.0	44.70%
kender, len és más növényi fonalak	40.0	94.0	42.76%
gyapju és állatszőrök	207.9	307.0	67.72%
selyem	34.0	108.9	31.22%
impregnált szövetek	14.6	17.2	84.88%
kalaplemez	5.3	7.7	68.83%
ruha és fehérnemü	5.2	14.1	36.83%
szövet hulladék	3.1	23.6	13.13%
bőr és prém	43.4	65.5	66.16%
kaucsuk	25.5	100.7	25.32%
fonott cikkek	1.2	2.6	47.00%
kefe és szita áruk	2.1	3.4	61.76%
anyag	30.3	61.3	50.24%
papir, könyvek	101.6	136.8	74.26%
keramika	70.3	89.6	78.45%
üveg és üvegáru	31.0	42.4	73,11%
nemes fémek	10,5	35,2	29,82%
vas és vastárgyak	352.0	571.1	61.46%
aluminium	12.2	21.1	45,01%
ólom	2,9	4,0	72,50%
cink	0.8	2.7	29,51%
nikkel és öntvényei	3.3	7.2	45.83%
réz	37.5	68.8	54.50%
fémcikkek	2.6	5.4	49.25%
gépek, szerszámok és villamos cikkek	402.6	677.4	59.43%
közlekedési eszközök	192.0	250.6	76.61%
tudományos eszközök	53.3	68.6	77,55%
órák, fegyverek és játékok	13.1	23.8	55.04%
minden más	97.9	120.6	81.09%
Összesen:	2.490.5	4.975.3	50,05%

A fenti kimutatásból megállapitható hogy Jugoszlávia behozatalában Németország tizennyolc cikkében az összes behozatal 50%-nál, hét cikknél 40%-nál, 7 cikknél 25%-nál többet szállit Németország legnagyobb részesedése a textilcikkekben, vasban és közlekedési eszközöknél van. Valószinü, hogy az idén az egyes cikkek jugoszláviai szállitásában csökkenés fog bekövetkezni, mert Csehországban több olyan cikket gyártanak, amire a birodalomnak van szüksége és igy ezeket nem szálitják majd külföldre.

Nehézkesen indul a tavaszi épitkezés Noviszádon

Januárban és februárban az összforgalom 2.581.600 dinár

Hivatalosan »utótél«-nek nevezik az esős, szeles, havas időjárást amely bennünket február végén, sőt jelenleg, március második felében is sanyargat. A világpolitikai helyzet sem a legnyugodtabb és igy érthető, hogy az épitő tevékenység meglehetős vontatottan indul Noviszádon is.

Január és február folyamán mindösze negyvennyolc esetben adtak ki épitési engedélyt. Ebből 27 földszintes ház, 4 emeletes ház, 1 pedig kétemeletes ház épitésére szól, 16 esetben pedig hozzáépitésre, vagy átalakitásra. Az év első két hónapjának összforgalma

2.581.600 dinár.

Alábbi kimutatásunkban az épitővállalkozó nevét közöljük az épittető nevét, az épités tárgyát, helyét és a költségvetés öszegét:

Pakvor és Haller: Csavargyár, félszer, Szremszka ucca, 18.000. — **Grnia András:** Málesics József, földsz. Medakovicsa dr. Bogdana 2/b, 45.000. — Milinkovics Dusán, földsz. Vojv. Vuka 82.000 — **Szlivka Mihály:** Erdős Bálint földsz. Sztarine Novaka 18, 15.000 — Faragó Károly, földsz. Prote Hranilovicsa 33, 12.000 — Bertók József, földsz. Kr. Petra II. 8. 17.000 — **Szántó Emil:** Eckstein Simon, ablak, Usztavszka 1, 800 — **Torcsics Szteván:** Poca János, földsz. Sztevana Nikoli-

---

birtokunkban s azok igy is, ugy is az ostromlók kezébe kerülnek.

Szünetet tartott s aztán igy folytatta:

— Ha délelőtt tiz óráig ott nincs a tábornok ur előtt a megegyezés aláirva, rögtön megkezdi a támadást, amely ellen mi már csak puszta kardokkal védekezhetünk. Hát hiszen én már megettem kenyerem javát, ugyszintén öreg Radics barátom is, mint még sokan kigyelmetek közül. Én szivesen meghalok az atnáméért, ha kigyelmetek ugy akarják, csak egyet nem tudok. Mi lesz a fejedelemasszony őnagyságával s a Rákóczi-ház utolsó két virágjával? S hogyan jelenik meg az én lelkem majd a magyarok Istenének felséges szine előtt, ha az öldöklő harcban elpusztul az ország szemefénye, végső reménysége, Rákóczi Ferenc is.

Megragadta az asztalra helyezett tollat, bemártotta a kalamárisba s letérdepelve a fejedelemasszony elé, könyörgő mozdulattal nyujtotta feléje.

— Az egész vár népe nevében kérem nagyságodat, méltóztassék aláirni a békeszerződést!

A fejedelemasszony körüljártatta könnyes szemeit a tömegen. Csupa lehorgasztott fő, földre sütött tekintet.

A szerződés sorsa meg volt pecsételve.

A fejedelemnő fölkelt helyéről, letörölte arcáról a könnyeket s gyermekeit magához ölelve, igy szólt:

— A nagy Isten meglátogatott engemet, szegény asszonyt, mert ime, választanom kell férjem és gyermekeim között.

Absolontól elvette a tollat s az asztalra hajolva, aláirta a szerződést.

— Iteljen el ezért az, — mondotta aztán, — aki másként tudott volna cselekedni!

Absolon fölemelkedett térdeiről s a fejedelemasszonyhoz lépve, megcsókolta a kezét.

Aztán kardját kirántva, felkiáltott:

— Éljen második Rákóczi Ferenc!

Kétezer kard röppent ki a hüvelyéből s kétezer jó vitéz kiáltotta utána lelkesülten:

— Éljen második Rákóczi Ferenc!

Absolon megtalálta a büvös varázsigét, amely a vár föladásának gyászos hangulatát föloldotta a lelkekben.

A béke által elvesztette eddigi vezérét a munkácsi kuruc sereg, de megtalálta uj bálványát Rákóczi Ferencben.

Ilona haldokló szivét is megkapta a perc varázsa s könnyein át boldog büszkeséggel nézett daliás fiára, akinek egész megjelenése, minden porcikája igazán fejedelmi volt.

Oly ellentétes érzések küzdöttek lelkében, hogy szólni sem tudott, csak keszkenőjével intett bucsut a hü vitézeknek s magához szólitván fiát, leányát, velük együtt visszavonult.

Absolon és Radics még további magatartása iránt adott utasitásokat az őrseregnek, aztán a gyülés eloszlott.

Mindenki szállására sietett s megkezdődött a nagy készülődés a kiköltözködésre.

A kitüzött időben aztán lent és fönt megharsantak a trombiták, fölsorakozott a két sereg s miker az utolsó kuruc is levonult a mezőre, megkezdődött a vár uj őrségéül kijelölt német csapatok bevonulása.

Gróf Karafa ott lovagolt a dragonyos századok élén, legszebb köntöseibe öltözötten. Ezüst sisakján fehér és piros strucctollak lengtek, s ugyancsak ezüstből való vértjén csak ugy tündököltek a különböző szinü drágakövek.

A tábornok az öreg palotát foglalta le magának s alig települt meg a Rákócziak ez ősi fészkében, már átüzent Ilonához, hogy tisztelegni óhajt előtte.

De a fejedelemasszony nem óhajtott még vele találkozni. A hőslelkü, erős természetü asszonyt annyira összetörték az átélt kinszenvedések, hogy a szó szoros értelmében ágynak esett és másnapra ősz hajszálak fehérlettek ébenhajában.

Karafa megértően fogadta a nemes hölgy gyöngélkedését s másnap részvéttel érdeklődött hogyléte felől.

— A fejedelemasszony már jobban érzi magát, — mondotta Absolon, — s rendelkezésére áll excellenciádnak.

Karafa tüstént az uj palotába sietett, ahol nyomban a fejedelemnő elé vezették.

Ilona fölállott, amikor a tábornok belépett s főhajtással viszonozta üdvözletét.

Hiába várta azonban a tábornok, hogy kezet nyujtson neki.

A fejedelemasszony nem tudott kezet fogni azzal az emberrel, aki az eperjesi vérpadot fölállitotta s Thököli Imrét ugyszólván polgári halottá nyilvánitotta.

Karafa csodálattal, tágranyilt szemmel tekintett Ilonára s azt gondolta magában, hogy szépsége nagyobb és tökéletesebb, mint amiének a világhir magasztalta. Sem szó, sem ecset le nem irhatja a homlok fehéren tündöklő, fenséges bánatát, a nagy, éjsötét szemek lélekbenéző tekintetét, a telt, piros ajkak nemes vonalát, az egész jelenség királyi mivoltát.

— Méltóságos fejedelemasszony, — szólalt meg végre Karafa, — harmadfélesztendeig fáradoztam azon, hogy végre szinről szinre üdvözölhessem.

— Fáradozása, sajnos, sikerrel járt, — válaszolta hidegen Thököliné.

— Ne nehezteljen rám, fenséges urnőm, — szólt meleg hangon Karafa, — hogy végre megtörtem az ellenállást.

— Az enyémet nem, uram, csak az erősségét.

— Hát mondjuk ugy, kegyelmes asszonyom. Csupán azt kivánom megjegyezni, hogy kötelességemet teljesitvén uram, császárom iránt, nem feledkeztem meg arról sem, amivel a keresztényi szeretetnek tartoztam.

(Folytatjuk)

tya 3, 3000 — Kovacsevics Száva, földsz., F. Visnyitya 10, 7000 — Riger Alekszandar, földsz., Ravanicska 42, 10.000; — Cseszarov Raodvan, földsz., Kiszacska, 60.000 — **Fodor István:** Fogarasi István, földsz., szombori vágányon tul, 20.000 — Blazer Fülöp, fűszerek Lazarevitya 5, 2600 — Haber Ilonka, hozzáépités, Kotorszka 4, 8000 — Szücs Ferenc, bontás, Rumenacska 107, 4000 — **Paja Lázár:** Polovina Aleksza, földsz. Kr Petra II, 18.000; — Lázár Margit, földsz. Prote Hranilovitya 12, 30.000 — Lalics Bozsidár, földsz eszkadronnál, 25.000 — Palásti Katica, földsz., Rumenacski p. 4, 28.000 — Lisics Gyurica, földsz., Kr. Petra II, 36.000 — **Melka Jován:** Karlovarisz Vjekoszláv, II. em. Radnicska 8a, 380.000 — Gosztojics Lyubica, udvari épület, Barona Bajitya 5, 30.000 — **Turanszki István:** Fleischmann L., ablak, A. Teodorovicsa 23, 2000 — Bubeneimer Jasa, hozzáépités, Kr. Petra II 23, 6000 — **Nedelykov i M. Avramovics:** Zsivanovics és Katyanszki, mühely, Sumadijszka, 25.000 — Mogin Mladen, üzlethelyiség, Temerinszka 51 5000 — Gavrilovics Zorka, I. em., Temerinczka 53, 600.000 — **Cocek és Reimann:** Cervész Katarina, üzlethelyiség, Kr. Petra II 86, 8000 — **Dejanovics Mita:** Gyorgyevics Szlavkó, földsz., Kneza Milosa 25, 20.000 — Rakics Szpaszenka, bontás, Kumanovszka 6, 400 — Krsztonoszics Szima, földsz., F. Visnyicsa 23, 110.000 — **Avramovics Ilija:** Sztankovics Gyóka, I. em., Cetinyszka 1, 170.000 — **Hill József:** Beck János, hozzáépités, Bracsa Ribnikara 41, 10.000 — **Buják Péter:** Tesz Márkó, udv. épités Szlovacska, 40.000 — **Fülöp János:** Léder Elek földsz., T. Pavlovicsa 7, 26.000 — **Fehérvári Illés:** Biró Lajos, udv. épités, Magarasevicsa 27, 11.000 — Gerber Szuzanna, udv. epités, Dj. Magarasevicsa 44, 14.000 — **Lehrer Vilmos:** Mor Pavelics, I. em., Zselyeznicska 54, 125.000 — **Tallosi György:** Lázics Péter, földsz. Dudarszka 11/a, 24.000 — **Katyanszki Danilo:** Mojszovics Péter portál, Jelacsicseva 10, 6000 — **Fülöp:** Dr. Adamovics Szteván, üzlethelyiség, Kr. Petra II, 2. 28.000 — **Maca János:** Wurz Erzsébet, garázs, Kamenszki trg, 4000, Spirka József, garázs, Cara Dusana 15, 4000 — **Fajszt István:** Ilijevics Milija, I. em., Cara Nikolaja 9, 250.000 — **Pál Illés:** Belák Mária, földsz., Veternicska 5, 25.000; — Nelik Barica, földsz., A. Gavrilovitya 19, 18.000 — Balog József, földszint Szlavujeva 3, 12.000 — **Bódi Imre:** Dr. Ilijcs Radoszlav, portál, Kr. Petra II, 35. 1800 — **Polacsek Nikodém:** Kalapis Etelka, földsz. Tolsztojeva 6, 85.000 — Petrovics Dragolyub földszint, Primorszka 35a, 100.000.

»»»□«««

□ **A mák levéltetü.** (Doralis fabae Scop) közismert, gyakori kártevő. Az elég nagytestü, feketeszinü tetveket könnyü észrevenni a világoszöld szinü máknövényen. Amig kevés van belőlük, nem tünnek az ember szemébe, mert rendszerint az alsó levelek fonákán tartózkodnak. Ha nagyon elszaporodnak, felnyomulnak a szárrészre is, a bimbókig, fiatal máktokokig, ilyenkor veszélyessé válhatnak. A rengeteg levéltetü szivása nyomán visszamaradnak a máknövények, esetleg el is pusztulnak. Ha azt látjuk, hogy a mákon veszedelmesen kezd szaporodni e levéltetü, mielőbb védekezzünk ellene Erre nikotinos permetlevet ajánlunk, a következő módon elkészitve: 100 gr. nyersnikotin, 1.5 kg káliszappan, 1 hl. vizhez. Ennél még megfelelőbb, ha a káliszappan helyett ¼—1 kg jóminőségü török vörösolajat használunk. (Ezt előbb kevés vizzel jól elkavarjuk.) Ez utóbbi permetlé összeállitását előzőleg kicsiben ki kell próbálni, hogy nem perzsel-e, mert a rosszminőségü törökvörösolajnál ez könnyen bekövetkezhet.

Tőzsde

BEOGRÁDI ÉRTÉKTŐZSDE

Devizák: (kinálat — kereslet dinárokban) + 28.5% prim.

Március 23.

London (egy font) 210—206.80, Páris (100 frank) 119—116.0, Newyork (100 dollár) 4458—4398, Genf (100 svájci frank) 1005—995, Milánó (100 lira) 235.55—232.45, Amszterdam (100 holl. frt.) 2380.20—2342.20, Berlin (100 márka) 1790.08—1772.32, Brüsszel (100 belga fr.) 754.75—742.75, Szalonoki (100 drachma) 31.35—30.65, Varsó (100 zloti) 839.18—830.82, London magánkliring 239.90—236.10, Berlin magánkliring 1390—1370. — **Állampapirok:** 7 százalékos külföldi kölcsön 92—91.75, kötés 91.75 2 és fél százalékot Ratna Steta 466—65.50 kötés 465.50—464, 6 százalékos bégluk 89.75—89.50, kötés 89.50, 6 százalékos dalmát agrár 89.75—89.50 kötés 89.50—89.25. — **Részvények:** Agrarna Banka —228

NOVISZÁDI TERMÉNYTŐZSDE

Buza, bácskai, Noviszád és Szombor környéki és középbácskai 78-79 kilós 2 százalékos 153—155, felsőbácskai 80 kilós 2 százalékos 153—155, tiszai I. uszály 80 kilós 2 százalékos 154—156, tiszai II. uszály 79-80 kilós 2 százalékos 154—156, bácskai és bánáti, Duna uszály 78-79 kilós 2 százalékos 153—155, bégai uszály 79-80 kilós 153—155, tiszai csatorna uszály 80 kilós 2 százalékos 153—155, felsőbánáti 80 kilós 2 százalékos 152—154, délbánáti vrsaci paritásban 78-79 kilós 2 százalékos 153—155, szerémi, Duna 78 kilós 2 százalékos 152—154, szerémi, Száva 77-78 kilós 2—2 százalékos 152—154, szlavóniai 78-79 kilós 2 százalékos 153—155. **Rozs,** bácskai 72 kilós 2 százalékos 142.50—145. **Árpa,** bácskai és szerémi 64—65 kilós 155—160. **Zab,** 157.50—160. **Tengeri,** vrsaci paritásban 95—97, indiai paritásban 95—96, tulszáritott indiai paritásban 96—98, száritott bánáti 105—107 száritott vrsaci paritásban 105—107, száritott indiai paritásban 106—108 **Buzaliszt** bácskai és bánáti állomásról nullás gg és g 240—250, kettes 220—230 ötös 200—210 hatos 180—190, hetes 150—160, hét és feles 117.50—122.50, nyolcas 110—112.50, szerémi és szlavóniai állomásról nullás gg és g 235—245, kettes 215—225 ötös 195—215 hatos 175—185, hetes 145—155, hét és feles 117.50—122.50, nyolcas 110—112.50. **Buzakorpa** jutazsákokban bácskai 105—107, szerémi 102—104, bánáti 99—101. **Fehérbab,** bácskai 2 százalékos zsák nélkül 280—282.50 **Sertészsir** 25 kilós kannákban bruttó nettóért 1340—1360. Irányzat: tartott. Forgalom: közepes.

SZOMBORI TERMÉNYTŐZSDE

Buza, Szombor és Noviszád környéki, valamint középbácskai 152—154, tiszai hajórakomány első és másodrendü, Duna bácskai és bánáti 152—154, Béga hajó 152—154, Tisza csatorna 152—154, felsőbánáti 152—154, délbánáti 152—154, szerémségi, dunai és szávai 151—153, szlavóniai 152—154. **Rozs,** bácskai, Szombor környéki 142—145. **Árpa,** Szombor környéki, bácskai és szerémi 165—160. **Tengeri,** bácskai 94—96, bácskai, száraz 106—108. **Bab,** fehér, bácskai 282—285. **Őrlemények:** 0gg és g 242.50—252.50, kettes 220—230, ötös 200—210, hatos 180—190 hetes 150—160, nyolcas 110—115. **Buzakorpa** 105—107. **Zab,** bácskai és szerémi 152.50—154.50. Irányzat barátságos.

KÜLFÖLDI TŐZSDEZÁRLATOK

A dinár árfolyama. Budapest 6.—7.50, Berlin 5.63—5.67, London 204.—

Zürich. Beográd 10, Páris 11.78 egynegyed, London 20.83 háromnegyed, Newyork 445.— Brüsszel 74.90, Milánó 23.40, Amszterdam 236.20, Berlin 178.— Varsó 83.50, Bukarest 3.37.

Fontos orvosi tanácsok

betegek és egészségesek számára

A tüdőbaj megelőzése és gyógyitása (46)

A tejnek a hizókurában való mindenhatóságát akarja például kihangsulyozni az a furcsa és sok helyt, főképen szanatóriumokban, még ma is divó szokás, hogy a tejet nemcsak forralatlan állapotban itatják, ami, ha a tej egészséges tehéntől származik, nem is volna még önmagában véve kárhoztatandó, de ennek a forralatlan tejnek nagyobb tápértéket tulajdonitanak az esetben, ha azt a kifejés pillanatában, melegen, magában az istállóban fogyasztják el. Mondani se kell, hogy ez az istállóban elfogyasztott ugynevezett »tehénmeleg-tej« semmivel se nagyobb tápértékü, mint a kellő ellenőrzés mellett tisztán kifejt, forralt tej. De emellett még magában rejti azt a veszélyt is, hogy az át nem szürt tej magával hozza a tehén tőgyén levő szennyet és hogy abban tbc-bacillusok is lehetnek, amiket pedig a forralás elpusztit. Az istálló-szag se közömbös a tüdőre, különösen nem akkor, ha a beteg köhögésre hajlamos.

Épen ilyen kevéssé megokolható egy másik furcsa hizlaló kura is: a nyers vér ivása. Vágóhidakra mennek ki a betegek és pohárba fogják fel a levágott állat frissen kifolyó vérét és ezt megisszák. Ezt a gondolatot biztosan az érlelhette meg, hogy a vérszopó állatok nem kapják meg a tuberkulotikus fertőzést és az is, hogy az állati vérrel az állatnak az embernél lényegesen nagyobb energia-többlete ereje átmegy a beteg ember szervezetébe. A vér azonban nagyon nehezen szivódik fel és hatóanyagainak alig számbavehető töredéke az, amely, tápérték szempontjából, a tuberkulotikus hizókurájában figyelembe jöhet. El kell tehát a beteget ettől a fantasztikus, undortkeltő methodustól tiltani már csak azért is, mert semmi pozitiv haszon nem háramlik reá.

Épen ugy teljesen értéktelen a tüdőbetegek hizlalására az egy időben nagyon erősen propagált, sőt sokhelyt még most is szokásban levő nyershus evés vagy a nyers husból kipréselt lének az ivása. Eltekintve a trichinosis veszélyétől, aminek nyers hus evésekor ki vagyunk téve, a sütés által a hus fehérje- és zsirtartalomban még növekszik is, sőt a sütés közben hozzáadott izletes anyagok (füszerek) folytán lényegesen nagyobb haszonnal dolgozódik fel a szervezet háztartásában. Ugyanezt mondhatjuk a nyers sonkára is, bár a forgalomba kerülő ugynevezett nyers sonka már átmegy a füstölés konzerváló és izjavitó hatásán.

Bier tanár és iskolája az állati vérnek az erekbe való befecskendezésére észlelt tuberkulotikusoknál jelentékeny sulygyarapodást. Hogy ez az eljárás, amelyet pedig Bier tekintélye fedezett, nem tudott nagyobb elterjedtségre szert tenni, azt mutatja, hogy csak nagyon ritkán sikerülhetett vele a kivánt eredményt elérni.

Az utóbbi időben egy másik világhirü szaktekintély, Sauerbruch berlini sebésztanár lepte meg a tudományos világot azzal, hogy egy németországi, bielefeldi orvosnak, dr. Gersonnak, sónélküli diétával, amit klinikáján Sauerbruch éveken keresztül kipróbált sikerült a tuberkulózis minden formájánál, de főképen csont- és izületi tuberkulózisnál és bőr-tuberkulózisnál (bőrfarkas-lupusz) »csodálatos« gyógyeredményeket fölmutatni.

Tagadhatatlan, hogy Sauerbruch után többen hasonló jó eredményekről számolnak be a Gerson-féle sónélküli gyógymóddal kapcsolatban. (Prof. Jesionek Giessen) Viszont vannak olyanok is, akik kétségbevonják annak értékét. Sokkal rövidebb idő telt el azonban ennek a diétás-gyógymódnak a nyilvánosságra jövetele óta, semhogy pro vagy kontra végleges itéletet lehetne felőle mondani.

(Folytatása szombati számunkban)

A korai öregedés elkerülhető

(37)

A keleti népek misztikus hajlandósága átkerült Európába is, ahol különböző füszereket használtak, csodabalzsamokat s varázsitalokat.

A renaissance korban nagy propagandát csináltak az ázsiai csodakurának, amelyet keleti és római forrásból meritettek és nem kisebb ember, mint a bölcs Marsilius Ficinus orvos szállt sikra mellette, ajánlja, hogy asszonytejjel öntözzék az ember kiszáradó életfáját. 200 évvel később papok, hercegek és uralkodók szivesen fordultak ehhez az eszközhöz. Egy évszázaddal ezelőtt Hufeland a makrobiotika vagyis »Az életmeghosszabbitás müvészetének« szerzője azt iz ideált vallja, hogy ugy hosszabbithatjuk meg életünket és tolhatjuk ki az improduktiv életkor határát, ha nem rövidítjük azt felesleges erőpazarlással.

Ötven évvel ezelőtt Brown Sequard uj ösvényt nyitott az eszközök keresésében. Ő kutya és tengeri malac heréjéből preparált emulsio befecskendezésével akarta megelőzni az öregedés tüneteinek bekövetkezését. Általános feltünést keltett, amikor közölte a párisi akadémiával, hogy neki sikerült magán a fiatalitó hatást elérni. Az ő módszere jó ideig igen elterjedt volt, de később kizárták a tudományos eljárás sorából, mert az ilymódon végzett kisérletek eredményei nem igazolták az uj eljárásba vetett reménységet. A merész várakozások, melyeket ehhez a beavatkozáshoz fűztek, nem teljesedtek be. De figyelemreméltó maradt az a gondolat, hogy az öregedést és a gyengeséget részben a hereváladék apadása okozza s hogy az öregedés legyőzése az ivarmirigyek hatása által lenne elérhető. Ezt a felfogást azóta elfelejtették és csak Steinach kutatásai hozták ujból felszinre. Bár az ő mütétje szintén nem hozta meg a kivánt eredményt, kell néhány szóval foglalkoznunk az ő gondolataival és felfedezésének a menetével. De a felfedező munkája csak kezdet és még nem jelenti a véget.

Steinach felvetette a kérdést, hogy van-e az ivarmirigyeknek és a petefészeknek az össz-szervezet háztartásában még más szerepe is, mint csak a csirasejteknek a produkálása. És mint a belső szekréció tárgyalásánál láttuk, kiderült, hogy az ivarsejteken kivül az ivarmirigyek olyan anyagokat is termelnek, amelyek bejutnak a vérpályába és hormonjuk által vegyi kölcsönhatásban vannak a többi belső elválasztási mirigyekkel s igy főként a nemi érés idején és az alkonyodás kezdetén roppant nagy szerepet játszanak a szervezet háztartásában. Az ivarmirigy tehát kettős mirigy, amelyben két egymástól teljesen független sejtcsoport székel; az egyik csoport szállitja a szaporodási sejteket (külső kiválasztás) a másik pedig a kémiai anyagokat, hormonokat (belső elválasztás), amelyek a vérbe jutva a testi és a nemi jelek kialakulásában különösen pubertás idején roppant nagy fontosságuak; innen a név: pubertásmirigyek.

(Folytatása vasárnapi számunkban)

Uránia mozi, Noviszád

Bernini hercegnő titka

Főszereplők: Sybille Schmitz és Hans Stelzer

A történelem legborzalmasabb napjait a világháboru egyik legvéresebb jelenetét, az isonzói csatát hozza elénk az Uránia uj, monumentális filmje. A kémek harcának nagy jelentőségét ismerjük meg a filmben, egyetlen ember sikere ezrek életét vagy halálát jelenti. A film jelenetei azokat a pillanatokat örökitik meg, amikor már teljesen elöntötte a vér a világot és amikor már megszünt a katonák hite abban hogy a háboru egyszer véget ér. Az Uránia nagy filmje soha nem volt aktuálisabb mint ma. Háborut vivelt emberek nyilatkozata szerint, olyan élethü a film cselekménye hogy lelkükre pillanatok alatt lidércnyomásként nehezedett rá az átélt borzalmak soha el nem feledhető emléke. Bernini hercegnő titka (a film eredeti címe »A szocsai ütközet 1917-ben«) azokban az országokban, ahol engedélyezték bemutatását, mindenütt óriási sikert aratott. A nagy érdeklődésre való tekintettel ajánlatos, ha jegyét elővételben szerzi be, az Uránia telefonszáma 32—30.

Uj vezetőséget választott a sztáribecsei ipartestület

A sztáribecsei Ipartestület nagy érdeklődés mellett tartotta évi közgyülését Bakics Mita épitési vállalkozó elnöklete alatt, saját helyiségében. Az elnök az ülést megnyitva üdvözölte a megjelenteket, majd átadta a szót Koszanov Zdravkó titkárnak, aki hosszabb jelentésben számolt be a testület multévi munkájáról. A titkári jelentés szerint a testületnek az elmult évben 470 tagja volt, elhalt 8 tag, iparengedélyről 23-an mondtak le. uj tagot 55-töt vettek fel. A testület 511 segédet és 281 tanoncot tart nyilván. Kötöttek 139, felbontottak 32 tanoncszerződést, felszabaditottak 122 tanoncot. Mestervizsgát 107, segédvizsgát 133 iparos tett.

A titkári beszámoló után Pratzner Béla a pénztári jelentést terjesztette elő. A testület multévi bevétele 54.477, kiadása 54 234 dinár volt. Az iparostanonciskola müködéséről Zsivánovics Dragolyub gimnáziumi tanár számolt be. A tanonciskola hét iparos, két kereskedői és két női tagozatból áll. Vulánovics Milán vezetőjárásbiró a mestervizsgáztató bizottság, Petkov Szteván tanfelügyelő a segédvizsgáztató bizottság jelentését ismertette. Utána Bakics Mita bejelentette ,hogy a járás iparossága Dragin Dragomir sztaribecsei szabómestert választotta meg kamarai tanácstagnak. A közgyülés a tagdijakat némi változtatással a régi szerint állapitotta meg, majd elhatározta, hogy a testület belép az országos iparos szövetségbe és annak noviszádi alszövetségébe.

Az uj költségvetés bevételi tételét 58.585, kiadási tételét 58.330 dinárban állapitották meg.

Vukoszávlyevics Bogdán elnöklete alatt megejtették a tisztujitást 3 évre az alábbiak szerint:

Elnök: Bakics Mita, alelnök: Klemm József, titkár: Koszanov Zdrávkó, pénztáros: Pratzner Béla. Igazgatóság tagjai: Glavaski Jován, Jóvics Boskó, Nikolics Arszen, Sztapárszki Zsárkó, Radonics Száva, Nagy Mihály, Bálind József, Föglein Ferenc, Nagy Béla, Hodik Dávid. — Póttagok: Marinkovics Szlávkó, Kapamadzsin Dusán, Nesztin Paja, Szuboticski Tima, Zsivojnovics Száva, Knecht Lajos, Ritz Ignác, Brankovics Béla, Kardos Ferenc, Kovács Sándor. — Felügyelő bizottság és póttagok: 1 Obrovacski Alekszandar, 2. Ábrahám János, 4. Zsivkov Rada. — 1. Pratzner József, 2. Berze István, 3. Marinkovics Jován. A tisztujitás után megválasztották a mester-és segédvizsgáztató bizottságok tagjait.

KÖSZÖNETNYILVÁNITÁS

Hálás szivvel mondok köszönetet mindazoknak, akik felejthetetlen férjem

Racsmányi Dezső

kereskedő

el unyta alkalmából részvétnyilatkozataikkal, koszoru- vagy virágadományaikkal, valamint a temetésen való megjelenésükkel mérhetetlen fájdalmamon enyhiteni igyekeztek.

Noviszád, 1939 március 23.

Özv. Racsmányi Danica
szül. Mihajlovics

Uj fatelepet nyitott

PAVELICS MIRKÓ Noviszádon, a Kralya Petra II. uccában, a második vágányon tul. Noviszádi és Adamovics telepi lakósok használják ki ezt az alkalmat és nálam vegyenek elsőrendű fát kedvező áron. Nagyobb rendelésnél árengedmény. Pontos méretet és sulyt adok. 1899

MEGFELELŐ

— Az apám tudakozódott maga után, Péla és azt az információt kapta, hogy maga mindenkit megpumpol.

— És mit szólt. Haragudott?

— Ellenkezőleg. Azt mondta, éppen ilyen vő kell az üzletébe, mert neki már nem hitelez senki...

Megjelent ZILAHY várva várt uj regénye:

A földönfutó város

Az Erdélyből kiüldözött magyar menekültek megrázó tragédiája. Az 1939.es év legnagyobb irodalmi szenzációja!

ÁRA VÁSZONKÖTÉSBEN 60 DINÁR.

Kapható: Centralna Knjižara Subotica utján és minden magyar könyvkereskedésben.

APRÓHIRDETÉSEK

ugy hétköznap, mint vasárnap egy szó 1.— dinár, vastagbetüs 2.— dinár. A legkisebb apróhirdetés ára 12.— dinár. Hirdetéseket a másnapi lapra délután 3 óráig, szombaton déli 12 óráig veszünk fel. A hirdetési adó a hirdetőfelet terheli.

Városi Mozi, Szubotica

Csütörtöktől—vasárnapig

TINO ROSSI

a világhirü énekes és

CONCHITA MONTENEGRO

káprázatos pompával készült nagy zenei slágere a

Párisi fénycci

(Lumières de Paris)

A pótműsorban:

Hiradó és Walt Disney Mickey & Silly rajzfilmje

Növényharmat

a legerősebb házi fluid. 3 cseppje elég a homlok, halántékok, végtagok stb bedörzsölésére. 3 csepp balzsamos illata mélyen belélegezve tisztitja az orrot és gégét. Ára 12.— dinár. Kapható patikákban, boltokban. Főlerakat Apoteka Gebauer, Bač. 190

MOKKADOR olyan, mint a napsugár, egyetlen gyermek sem nélkülözheti **ZLATAN FRANK.**

Ha Önnek árt a koffein, igyon **ANTIKOFF**-ot **ZLATAN FRANK.** 6941

ÁLLÁST KERES

GAZDASÁGBA ispánnak vagy intézőnek ajánlkozom, hosszu éves gyakorlatról bizonyitványaim vannak. Elsőjén állásba léphetek. Cim a szubotica kiadóban. 98

PERFEKT német gyors- és gépiró, kitünő irodai erő állást keres. — Megkereséseket »Wiener Schule« jeligére a kiadó kérek. 1904

ELADÓ

HUSVÉTI SONKA (házi) részletfizetésre kapható Horvát Szteván kereskedőnél, Noviszád, Trg Kolara 3. 1900

ELADÓ savanyu káposzta és szárma, nagyban Din 1.— kg. Sárközy, Noviszád, Zselyeznicska 27. 1907

KIADÓ

A HABAG PALOTA mellett 2 világos, nagy irodai szoba első emeleten április 1-től kiadó. Érdeklődni: Cara Lazara u. 5., a házmesternél. 1773

KERESLET

RÖFÖSÁRUT keresek bizományba, falusi üzletbe. Ajánlatokat: »Biztos« jeligével a kiadóhivatal továbbit. 1890

CYTI noviszádi cukrászda keres azonnali belépésre kiszolgáló kisasszonyt 1901

KISZOLGÁLÓ kisasszonyt felvesz Hang cukrászda, Noviszád, Mileticseva u. 4. 1897

KIFUTÓFIU felvétetik. Papp József szabó, Noviszád, Kralya Petra I. 15, 37 udvarban. 1905

FIZESSEN ELŐ A REGGELI UJSÁGRA

URANIA MOZI, Noviszád

Ma bemutató:

Bernini hercegnő titka

(Isonzói front 1917)

SYBILLE SCHMITZ - HANS STELZER

Érdekfeszitő nagyfilm a világháboruból

KÜLÖNFÉLE

ÜZLETEKET, TRAFIKOKAT, GYÁRAKAT, szállodákat, éttermeket, büfféket, kávéházakat, korcsmákat, vendéglőket, panziókat, illatszertárakat, borpincéket, tejüzleteket veszünk és közvetitünk lelkiismeretesen és gyorsan: Poslovnica Pavleković — Zagreb, Ilica 144. 1106

»FLORODOR«

szakorvosi felügyelet mellett készül, eltüntet mitessert, pattanást és ráncokat. Ára Jugoszláviában Din. 22.— Kapható szaküzletekben. Főlerakat »Vegetabilia« Noviszád 5124

Dr. Filipon creme a legjobb és legkedveltebb nappali krém. Ára helyben és vidéken 14.— dinár. Apoteka Küchler, Vrsac. 2474

KENDERMAG, bükköny, takarmány, borsó, szudáni fü, lupina zöld trágyázáshoz, muhar, köles, hajtóna, sepőcirok magvakat elad, árjegyzéket küld: agronom Bora Petrović, Podravska Slatina. 1885

SZEPLŐT, pattanást, hámlást, orrvörösödést és más arctisztátlanságot pár tégely használata utján biztosan eltüntethet DARUVÁRI krém minden szaküzletben kapható. Háromsarkos nagy doboz 15.—, kis doboz 7.50 dinár. Postán küldi: BLUM gyógyszertár, Szubotica.

Kedély Kacagás Kedvesség

CZIRAKY IMRE könyve:

Mihól bácsi

Ára postadijjal együtt 16.— dinár. Szétküldi a Reggeli Ujság kiadóhivatala, Noviszád, Kralja Petra II u. 50

Reggeli Ujság

Uredništvo i administracija
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Noviszád, Kr. Petra II. (Futoski put) **50**
Telefon: 21—37, éjjel 20—58
Felelős kiadó: **Andrée Dezső**
A kiadóhivatal felelős vezetője: **Blazsek Ferenc**
Pretplata — Előfizetés:
Egy hóra . . . . . 28·— dinár (kihordó útján 30 din.)
Három hóra . . . . . 80·— dinár (kihordó útján 86 din.)
Félévre . . . . . 160·— dinár (kihordó útján 172 din.)
Izlazi svakodnevno. Megjelenik naponta
Poštanski čekovni račun — Postacsekkszámla: Zagreb, 46.692

Nyomatott az Uránia nyomdai müintézet és kiadóvállalat körforgógépén, felelős nyomdavezető: Frank József, Kralja Petra II. (Futoski put) 50.